

PRENSA LIBRE

Lustrum Los Niños

2

Voorwoord
Voorzitter

4

Educatie-
projecten

8

Team
Guatemala

12

Vrienden van
de straat

14

Guatemalteekse
keuken

Groot feest voor de kinderen in Guatemala

Wendy van der Klein
Antigua

Ter gelegenheid van het vijfjarig bestaan van Los Niños werd 12 juli jl. omgetoverd tot een feestelijke dag voor alle kinderen en vrienden van de projecten in Guatemala. Het afgehuurde terrein lag er nog rustig bij in de vroege ochtend. De vrijwilligers waren druk in de weer met de voorbereidingen. Alle spelletjes werden klaargezet, de feesttent versierd met ballonnen en de koffie gezet. De trampoline stond al gereed, de lucht werd in de springkastelen gepompt en de DJ testte nog even de geluidsinstallatie. Een prachtige locatie om meer dan 300 kinderen te ontvangen om een dag feest te vieren. Nog even en het groene gras zou zich gaan vullen met spelende kinderen.

Rond een uur of tien kwamen achter elkaar de bus aan uit Chimachoy en de drie bussen uit Alotenango met honderden kindergezichten tegen de ramen gedrukt. Hun armpjes zwaaiden in de lucht en ze keken met een verwachtingsvolle blik naar buiten. Hoe zou de feestplek er uit zien? Wat zou er gaan gebeuren? Bij het verlaten van de bus kreeg elk kind een spelletjeskaart voor

tien spelletjes en twee 'sorpresas'. Na een glas limonade (orchata, een zoete rijstdrank) en een stuk cake kon het grote spelen beginnen. Sommige kinderen stortten zich direct op de Oud Hollandse spelletjes.

Spijkerpoepen? Geen enkel probleem. Ook het snoephappen, touwspingen en zaklopen waren erg in trek. Andere kinderen zagen

de springkussens en vergaten de rest van de wereld om zich heen. Hier konden ze zich uren op vermaken. Het spelen werd afgewisseld met een heuse salsales door professionals. In het begin was het even wennen 'in de spotlight' maar al snel werden de basispassen gedanst op een vol podium. De DJ had zijn repertoire aangepast op de kinderen en uit de enorme geluidsboxen schalde dan ook veel reggaeton (dat is dé muziek hier vandaag, een hartstochtelijke mengeling van reggae, Jamaicaanse dans, Amerikaanse hip-hop en bachata, ontstaan in de Carribean). En dit kwam weer van pas bij het limbodansen dat zich voor de muzikentent afspeelde. Van al het spelen worden kinderen hongerig en gelukkig was er een heerlijke lunch georganiseerd. Elk project had een onderdeel van de lunch voor zijn rekening geno-

men. Op het menu stond vlees en kip met pepian (een pittige saus), rijst, een salade, versgebakken franse broodjes, groenten en aardappelen.

Na de lunch was het tijd om met z'n allen op de foto te gaan en er achter te komen wat nou precies werd bedoeld met de 'sorpresas' op de spelletjeskaart. Maar toen de stok met alle medailles naar buiten kwam was het al snel duidelijk. Elk kind kreeg een grote gouden kauwgum medaille als beloning voor de spelletjes die ze hadden gedaan (of niet). De tweede verrassing is ook een ieder in Nederland bekend... grabbelen!

Voor ieder kind was een klein cadeautje ingepakt. Nu zou een mooi einde zijn 'moe maar voldaan keerden de kinderen naar huis'. Maar niets was minder waar! De dag werd afgesloten met een fakkelloop van het feestterrein naar Alotenango, een tocht van meer dan 24 kilometer. Vol passie renden de kinderen afgewisseld een aantal kilometers (in en uit de bussen die meereden) om uiteindelijk in Alotenango vol trots met de fakkel aan te komen. Julio, de directeur van de school, gaf het goede voorbeeld door in een volledige sportoutfit voorop te lopen.

"Met in elke hand een zesjarige kwam ik aangerend in Alotenango waar de ouders hun kinderen opwachtten. Om me heen zag ik niets anders dan blije kindergezichten met twinkels in de ogen. Ik dacht nog even terug aan de dag op het veld. Een geweldig geluksgevoel ging door me heen. Wat fantastisch om deze dag mee te mogen beleven. Een dag om nooit te vergeten – niet voor de vrijwilligers – en zeker niet voor de kinderen. Met recht vijf jaar Los Niños!" ■

Hoe het allemaal begon...

Via een Mexicaanse omweg komt Ana-Maria in Antigua terecht en voelt zich daar gelijk als een vis in het water. Ze gaat aan de slag bij een vuilnisbeltproject en een collega vertelt haar over Carla, die anderhalve maand eerder in Guatemala was komen wonen. Een afspraak is snel gemaakt. Die middag wordt de kiem gelegd voor Stichting Los Niños.

Lees verder op pagina 3

Julio, directeur Bendición de Dios

Julio heeft de stichting vier jaar en drie maanden geleden leren kennen door een ontmoeting met Carla en Ana-Maria die meer informatie zochten over Bendición de Dios. Julio is de oprichter en directeur van het educatieproject in Alotenango.

Lees verder op pagina 5

Timmerwerkplaats bij de school

Sinds augustus 2004 is er een timmerwerkplaats bij de school in Alotenango. Coördinator van deze werkplaats is de Amsterdamse ontwerpster Suzan Eleveld (1962). In 2000 gaf zij haar eerste timmerworkshop voor kinderen in Guatemala en sindsdien is zij vele malen teruggekeerd. Haar werk als reisbegeleidster in Centraal Amerika maakt dat mogelijk.

Lees verder op pagina 7

Coco

"Voor ik vorig jaar in de eerste klas begon, werkte ik de hele dag op een koffieplantage, samen met mijn mama en broers en zussen. Leuk hoor! Dat doe ik nog steeds tijdens de grote vakantie, maar school is nog leuker. Vooral verhaaltjes lezen in de bibliotheek. Dat van Pinocchio, of dat andere met die ezelsoren, ... en Roodkapje!!!"

Lees verder op pagina 9

Waar ligt Antigua?

Als je naar Antigua wilt komen, boek dan geen vlucht naar Antigua, want voor je het weet land je op een eiland in de buurt van St. Maarten. Het is al wel een paar keer voorgekomen dat een vrijwilliger, in plaats van naar Guatemala, naar het eiland Antigua in het Caribische gebied is gevlogen. Opgepast dus bij het reisbureau!

Dag luizen!

Elke drie maanden worden op school in Alotenango de luizen aangepakt. De haren van de kinderen worden met speciale luizen-shampoo gewassen en met een luizenkam uitgekamd. Geen gemakkelijke klus want de haren zijn erg stug en heel dik. Er zijn dan ook heel wat vrijwilligers voor nodig om dit karweitje te klaren. Vooral de jongens schamen zich ervoor als ze luizen hebben. Je moet het dus wel een beetje tactisch brengen als dat zo is. We nodigen ook af en toe groepen moeders uit om hen voorlichting te geven over het behandelen van de luizen. Er worden tips over en weer uitgewisseld. Zo zorgt babyolie of olijfolie ervoor dat de luizen eitjes loslaten en dat je ze dan gemakkelijk kunt uitkammen.

De wortelen worden duur verkocht

Net zoals in Nederland worden de wortelen hier duur verkocht. Ze gaan maar liefst voor 1 quetzal (10 eurocent) per stuk over in de mandjes. Waarom? Is er extreme droogte of juist extreem veel regen gevallen? Nee, nadat orkaan Stan in 2005 door Guatemala raasde en een dikke laag slib achterliet die de rijke grond vervuilde, is de oogst in het algemeen duurder geworden. Het kost de mensen tot op de dag van vandaag nog heel wat kruim om de grond weer zo te krijgen als deze ooit was. Jolanda Buets en de leerlingen van het moestuinproject in Alotenango zitten ook in de wortelen en wat voor! In juni hebben ze de eerste grote oogst (25 kilo!) binnen gehaald. De blijdschap op de gezichten van de kinderen tijdens het binnenhalen van de oogst is onbeschrijfelijk. De wortelen worden gebruikt voor de gezonde snack tijdens de schoolpauzes.

Voorwoord voorzitter

Remmelt met vijf studiefondsstudenten

Onze stichting bestaat 5 jaren en dat mag gevierd worden in september.

Terugkijkend op die 5 jaren ben ik enorm trots op de sterke wil en het doorzettingsvermogen van Carla, Ana-Maria en Alice en de enorme hoeveelheid werk die zij inmiddels in Guatemala voor de Stichting hebben verzet.

Samen met een inmiddels hele grote groep vrijwilligers in zowel Guatemala als in Nederland, is in relatief korte tijd een klein initiatief uitgegroeid tot een volwassen organisatie.

Gedurende die jaren zijn veel mensen geholpen met de projecten die door hen zijn opgestart en begeleid. Tijdens mijn bezoek aan

Guatemala eind vorig jaar heb ik kunnen zien hoe onze stichting op vrij eenvoudige manier een grote groep mensen en vooral kinderen blij kan maken met onderwijs en individuele hulp.

Wij zijn vooral sterk in onze kleinschaligheid en de directe hulp aan hen die het heel hard nodig hebben. Wij zijn ook sterk in de begeleiding van de vele enthousiaste Guatemalteken die ons de behoeften aangeven welke nodig zijn. Ik geloof heel sterk in het principe dat vooral de overwegend Maya-bevolking heel goed weet waar de behoeften liggen. Zelfs zijn goed in staat om de projecten draaiende te houden zodat wij in de meeste gevallen alleen maar hoeven toe te zien of onze bijdragen goed besteed worden. Op deze manier zijn de scholen in o.a. Chimachoy en Alotenango uitgegroeid tot professionele bedrijfjes waar met eenvoudige behuizing, goede leermiddelen en leerkrachten

toch goed onderwijs gegeven kan worden.

Wij gaan ook de komende jaren door met het geven van hulp op kleine schaal. Onze formule is goed zoals blijkt uit de ervaringen van de afgelopen jaren. Dankzij de steun van de vele donateurs en sponsors kan dit werk gedaan blijven worden en voor die steun zijn wij iedereen heel erg dankbaar.

Namens hen en namens het bestuur bedank ik iedereen. Sponsors en donateurs, vrijwilligers maar zeker niet te vergeten ook degenen die vanuit Nederland hun bijdragen leveren in de DOE-groep en het verzorgen van de koffers.

Bedankt!

Remmelt Schuuring

Stichting Los Niños in 't kort

Stichting Los Niños is een officiële Nederlandse stichting die projecten opzet en ondersteunt in Guatemala. De projecten zijn gericht op educatie en, in bredere zin, op het vergroten van de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van de armste kinderen en hun families.

Los Niños onderscheidt zich van veel andere ontwikkelingsorganisaties door de grote betrokkenheid bij de projecten. Veel organisaties opereren enkel en alleen vanuit Nederland en doneren geld aan projecten elders in de wereld. Direct contact is dan vaak minimaal en de kans van slagen een stuk kleiner. De dagelijkse leiding van Los Niños woont echter in Guatemala en is fulltime bij de projecten betrokken.

Het team dat de ontwikkelingshulp ter plaatse realiseert, bestaat uit Ana-Maria Ackermans, Alice Ferguson en Virginie Roussel. Zij worden bijgestaan door veelal zeer gemotiveerde vrijwilligers, die de Guatemalteekse leerkrachten en andere professionals ondersteunen.

Het bestuur van Stichting Los Niños is gevestigd in Nederland (Tilburg). Daarnaast is er in Nederland een DOE-groep, waarin oud-vrijwilligers de stichting op

alle mogelijke manieren ondersteunen.

Visie en Werkwijze

Bij de projecten van Los Niños staat onderwijs centraal, vanuit de visie dat alleen educatie de kinderen de kans kan geven op een betere toekomst en de vicieuze cirkel van armoede kan doorbreken.

We richten ons daarom in de eerste plaats op het helpen opzetten en ondersteunen van scholen voor de armste kinderen. In praktijk gaat het vaak om bouwen, uitbreiden, verbeteren van scholen, steun voor voldoende leerkrachten, onderwijsmateriaal, alles wat nodig is om goed onderwijs te realiseren. Ook is er hulp in de vorm van studiebeurzen.

Maar de steun gaat verder dan 'onderwijs' alleen. Los Niños wil ook helpen aan de directe verbetering van de leefomstandigheden van de kinderen, door aandacht voor voeding, hygiëne, medische zorg en woonomstandigheden.

Niet alle projecten zijn direct op kinderen gericht, soms gaat het juist om de ontwikkeling van de ouders. Een voorbeeld hiervan is de hulp aan een coöperatie van vrouwen om een bakkerij te beginnen, om in hun eigen onderhoud

te voorzien en om uit de opbrengsten een kinderdagverblijf te runnen.

Tot slot biedt Los Niños ook directe, kleinschalige hulp door financiële en persoonlijke steun te geven aan personen of gezinnen in nood.

Bij alle projecten verwachten we een sterke eigen bijdrage van de lokale gemeenschap, families of personen die hulp ontvangen. Zij moeten het initiatief nemen en verantwoordelijkheid dragen. We financieren daarom ook nooit projecten voor 100 procent – we vinden het belangrijk dat er altijd sprake is van een eigen investering en een breed draagvlak om de continuïteit te garanderen.

De projecten van Los Niños vinden tot nu toe plaats in de hooglanden, in de provincie Sacatepéquez (rondom Antigua) en in de regio van Quetzaltenango.

Financiële uitgangspunten

Stichting Los Niños...

- kent minimale kosten voor fondsenwerving en overhead van haar projecten,
- betaalt geen salaris aan de Nederlandse leiding (deze krijgt een beperkte onkostenvergoeding),
- werkt met onbetaalde (tijde-

lijke) vrijwilligers van over de hele wereld waarvan geen donaties of bijdragen worden gevraagd,

• betaalt salarissen (en opleidingen) van lokale professionals voor het uitvoeren van operationele taken in de projecten. Hiermee wordt de continuïteit van de projecten gewaarborgd, en de micro-economische ontwikkeling van de regio gestimuleerd.

“De beslissing in welke tijd we leven is niet aan ons. Het enige wat wij moeten beslissen, is wat we zullen doen met de tijd die ons gegeven is”

(Tolkien)

Stichting Los Niños

Stichting Los Niños:
9ª Calle Oriente 4B
La Antigua, Guatemala
Tel: +502 7832 6647

Secretariaat:
Hogeschoollaan 233
5037 GC Tilburg

KvK nr: 41098404

Rek. nr: 16.68.20.709,
Rabobank Tilburg

losninos@conexion.com.gt
www.stichtinglosninos.nl

Hoe het allemaal begon...

Huize Los Tulipanes

“Asjemenou!”

Via een Mexicaanse omweg komt Ana-Maria in Antigua terecht en voelt zich daar gelijk als een vis in het water. Ze gaat aan de slag bij een vuilnisbeltproject en een collega vertelt haar over Carla, die anderhalve maand eerder in Guatemala was komen wonen. Een afspraak is snel gemaakt en zo stapte Ana-Maria op 14 november 2001 restaurant Asjemenou binnen. Aan een tafeltje achter in het restaurant zit een dame. “Dag, Ana-Maria, ik ben Carla.” Na het bestellen van een glaasje rode wijn raken de dames al snel aan de praat. Binnen een uur vult de ruimte zich met enthousiasme, vriendschap en verbondenheid vanuit de gedeelde passie om armoede en onrecht aan te pakken. Brabantse nuchterheid wisselt zich af met reeds aangekomen Guatemalteekse flexibiliteit. Die middag wordt de kiem gelegd voor Stichting Los Niños. Het enthousiasme breidt zich snel uit naar een bestuur en na de inschrijving bij de Kamer van Koophandel, kan het echte werk beginnen. De rest is geschiedenis...

Huize Los Tulipanes

Na een kort verblijf in Nederland vertrekken Carla en Ana-Maria op Koninginnedag 2002 samen weer naar Guatemala. Al snel vinden ze er een huis, inmiddels bijna beroemd als Casa Los Tulipanes, waar ze samen gaan wonen en kantoor houden. Vanaf mei 2002 staat de

telefoon niet meer stil en e-mails stromen binnen. Daarnaast kloppen dagelijks vele mensen aan voor hulp of voor een praatje. Drukke dagen wisselen zich af met ontspannen avonden waarin ideeën uiteengezet worden. Avonden met ruimte om te lachen en te huilen, met een wijntje en – als het even meezit – een blokje onvervalste Hollandse kaas.

Chicazanga

In juni 2002 adopteert Los Niños een lagere school in het bergdorpje Chicazanga. Chicazanga wordt bewoond door een kleine, kleurrijke groep Maya families, die vooral van de landbouw leeft. Naast Spaans spreken ze vooral hun eigen taal: Kaqchiquel. Het merendeel van de kinderen gaat niet naar school. De ouders verdienen te weinig om het inschrijfgeld en schoolmaterialen te kunnen betalen. Los Niños besluit te helpen en knapt de vervallen dorpsschool op en zorgt voor schriftjes, pennen, stoelen en tafeltjes. Na een aantal weken stappen 150 trotse kinderen de opgeknapte school binnen.

Voortaan krijgen de kinderen ook een voedzame lunch die in de nieuwe keuken wordt bereid. De opening is een groot feest. Kinderen en volwassenen maken muziek, dansen en zingen. Los Niños doneert tevens een stereo-installatie met microfoon, die al snel dienst doet voor dorpsbijeentkomsten op het kleine schoolplein en aangezien de school nogal eens

kampt met elektriciteitsproblemen, wordt de elektriciteit gewoon van een buurman afgetapt. Als klap op de vuurpijl krijgt Los Niños een donatie van prachtige nieuwe schoenen, genoeg voor alle kinderen! Helaas wordt dit ook het einde van de relatie met de gemeenschap: de schoenen bleken niet aan de kinderen gegeven te zijn, maar te zijn verkocht!

De vuilnisbelten van Guatemala

Tot maart 2003 werken Carla en Ana-Maria hoofdzakelijk voor Camino Seguro (“De Veilige Weg”). Dit is een Amerikaanse-Guatemalteekse stichting die onderwijs biedt aan kinderen die op en om de immense vuilnisbelt van Guatemala-stad leven. Samen met de Amerikaanse oprichtster, Hanley Denning, trekken Carla en Ana-Maria de grauwe, gevaarlijke wijken in. Carla ontfermt zich over de administratie vanuit het kantoor in Antigua en Ana-Maria stort zich op de fondsenwerving. Spannende

nachten gaan voorbij, waarbij het hopen is op die laatste donatie die het weer mogelijk maakt om aan het eind van de maand de voedselpakketten uit te delen aan de extreem arme families van de vuilnisbelt.

Dankzij de geweldige overgave van de oprichtster Hanley is Camino Seguro uitgegroeid tot een fantastisch project waar 500 kinderen terecht kunnen voor steun en onderwijs. Begin dit jaar, op 18 januari 2007, is Hanley echter om het leven gekomen bij een tragisch auto-ongeluk. Na deze grote schok hebben de medewerkers van Camino Seguro zich weer schrap gezet en zij gaan vol passie door met het project, uit nagedachtenis aan Hanley, ‘de Engel van de Vuilnisbelt’, maar bovenal omdat de kinderen en hun families hen heel hard nodig hebben. Sinds 1 juli 2007 is de Nederlandse Barbara Nijhuis de nieuwe directeur.

Machismo rondom vuilnisbelt

Hoewel op de vuilnisbelt mensen regelmatig sterven vanwege voedselgebrek, lijkt het er steeds drukker te worden. Het ‘machismo’ zorgt ervoor dat de mannen graag bewijzen hoe vruchtbaar ze zijn. Met alle gevolgen van dien.

• Vrouwen krijgen hun eerste kind zodra ze vruchtbaar zijn (11 jaar) en blijven continu zwanger tot het einde daarvan,

• kindersterfte is groot en de kinderen die overleven werken gratis. Het is zaak zoveel mogelijk records te breken. Hoe meer kinderen, des te beter,

• de vrouwen worden zwanger gemaakt en de mannen gaan daarna door naar een volgende vrouw, zonder achterlating van adres. Al het werk komt dus op de schouders van de vrouwen terecht,

• met het bij elkaar rapen van karton, papier, blikken, flessen etc. verdienen ze zo weinig dat de kinderen, hoe klein ze ook zijn, mee moeten helpen om in ieder geval te kunnen eten,

• de mensen wonen hier in hokjes van enkele meters groot met een dakje en muren van golfplaat en een aarden vloer. Hun hele bezit bestaat meestal uit een bed en een klein stoofje waar ze met hout op koken,

• de fabeltjes zijn hier de wereld nog niet uit. Zo denken mensen dat de anticonceptiepil dodelijk is en dat de Maya kalender de enige is die telt. De Paus draagt uiteraard ook zijn steentje bij, en de Paus aanbidden ze hier “hasta siempre” (voor altijd),

• dit is niet alleen de mentaliteit op de vuilnisbelt. Guatemala heeft een zeer snel groeiende bevolking.

Chimachoy

Op 12 juni 2003 bezoeken we voor het eerst de school van Laura Vasquez de Back. Het is een kleine middelbare school in het afgelegen dorpje Chimachoy. Laura had onze hulp gevraagd bij haar zoektocht naar donaties en zij maakt vanaf het eerste moment een heel goede indruk. Ze heeft in Amerika gestudeerd en spreekt goed Engels. Vanuit een enorme bevoegenheid heeft ze ervoor gekozen om in dit kleine dorp een middelbare opleiding op te zetten, een telesecundaria. Het lessysteem is gebaseerd

op video-onderwijs (een methode voor afgelegen gebieden) en komt uit Mexico.

Er is dan nog geen eigen schoolgebouw. De lessen worden in de middag gegeven in twee klaslokalen van de lagere school. Alle spullen moeten elke dag weer in een doos opgeborgen worden. Allereerst helpt Los Niños met twee metalen kasten waarin de televisie, video en banden veilig achter slot en grendel opgeborgen kunnen worden. Ook laten we voor alle kinderen de werkboeken kopiëren.

Voor het jaar 2004 zijn er nog maar weinig inschrijvingen van nieuwe leerlingen. Veel ouders vinden het te gevaarlijk dat de kinderen laat in de middag in het schemerdonker naar huis moeten lopen, sommigen moeten wel een uur lopen. Tegenover de lagere school staat een bouwval en na beraad met de dorpsraad wordt besloten dat daar een nieuwe school gebouwd mag worden. Dan kunnen de lessen gewoon in de ochtend gegeven worden en zullen er veel meer leerlingen komen.

Op 7 oktober 2004 is het zover, de feestelijke opening van de nieuwe school die met donaties van Los Niños is gebouwd. De architect, en inmiddels zeer goede vriend,

Knut Jauer, wordt speciaal in het zonnetje gezet. Hij heeft de school getekend en maandenlang elke week de vorderingen bijgehouden. Eerder had hij ook al de aanbouw van de keuken in Chicazanga gerealiseerd. Alles volkomen belangeloos.

Inmiddels hebben al 21 studenten op deze school hun diploma gehaald! Los Niños blijft de school steunen om goed onderwijs te kunnen bieden aan deze jongeren.

Laura werkt graag met vrijwilligers, maar die zijn niet gemakkelijk te vinden voor zo'n afgelegen gebied. Maar toen kwam in 2003 Soetkin, een jonge Belgische vrouw die er heel graag wilde werken. Er was wel een kamer voor haar in het huis van Laura, maar geen bed. Daar hebben we toen voor gezorgd, zodat ook in de toekomst vrijwilligers daar konden verblijven. Zo zijn er in de afgelopen jaren toch al zes vrijwilligers geweest.

Een been voor Asbel

Op de school in Chimachoy studeert een 15-jarige jongen Asbel. Hij werd geboren met een stompje waar eigenlijk zijn rechterbeen hoorde te zitten. Via een Canadese stichting die mensen helpt aan kunstbenen, kunnen we ervoor zorgen dat Asbel een prachtig kunstbeen krijgt

aangemeten, dat haast niet van echt te onderscheiden is. Het is verbazingwekkend om te zien hoe hij erop weg loopt, alsof hij altijd al twee benen heeft gehad. Nu kan hij meedoen met voetbal, waar hij altijd al van heeft gedroomd. De hulp is soms dichtbij, maar je moet hem wel weten te vinden. ■

*“Al reizend ervaart men het leven vreemder,
Overall anders en overall eender”*

Educatieproject Bendición de Dios in Alotenango

In dit dorp, 20 minuten buiten Antigua, komen we in juli 2003 in contact met Julio César García, een 38-jarige Guatemalteekse leraar die een jaar eerder, op eigen initiatief en zonder salaris, een onderwijsproject begon en inmiddels 45 kansarme kinderen lesgeeft. Julio is een enorm gedreven man die vindt dat elk kind de kans moet krijgen om te leren lezen en schrijven. Hij onderhoudt zichzelf en zijn familie door in het weekend op de markt tweedehands kleding te verkopen.

Hij heeft een klein lokaaltje gehuurd. Een open ruimte, de vloer van aangestampte aarde. De tafels zijn gemaakt van twee stenen met een plank erop en de kinderen zitten ook op stenen. Maar zijn inzet en tomeloze energie liegen er niet om. We kunnen hem gelijk blij maken met spelletjes, boeken, potloden, kleurboeken, schriften, pennen, bekers en tandenborstels. Dankzij donaties staan er al snel echte tafeltjes en

stoeltjes en een twee meter groot schoolbord. Ook weten inmiddels vrijwilligers de weg naar Alotenango te vinden om Julio te ondersteunen.

Er wordt rond thema's les gegeven en op een gegeven moment is het thema 'dier' en toen zijn we met de kinderen en vrijwilligers naar de dierentuin in de hoofdstad gegaan. Nooit eerder zijn de kinderen hun dorp uit geweest en ze kunnen maar amper bevatten dat er ook een andere wereld bestaat. Sprakeloos kijken ze uit het raam van de bus naar alle grote gebouwen die Guatemala-stad rijk is. De blije gezichtjes, de opwindende en de ervaring is voor ons iets ongekends. We voelen ons dan ook zeer bevoorrecht dat we dit mogen meemaken en kunnen bijdragen aan een beetje geluk.

Een half jaar later telt de school al zo'n 125 leerlingen en wordt er lesge-

geven in een gebouwtje door vier Guatemalteekse leraren ondersteund door vrijwilligers. Er zijn nog niet genoeg tafeltjes en stoeltjes voor het groeiend aantal leerlingen. En de ruimte is zo klein dat er diverse hoekjes worden gemaakt met lakens ter afscheiding. Af en toe is er geld om de kinderen een gezonde snack te geven.

Nu medio 2007 tellen we maar liefst 300 kinderen, zijn er zes betaalde Guatemalteekse krachten en werkt een grote groep vrijwilligers mee. Elke dag krijgen de kinderen een lekkere gezonde snack. Buiten de basislessen van lezen, schrijven en rekenen kunnen de kinderen zich ook verrijken met lessen in Engels, tuinbouw, computeren, timmeren en een boek lezen in de bibliotheek. Een gedreven Amerikaanse onderwijzeres komt twee keer per jaar voor enkele weken naar het project om de leraren op didactisch gebied bij te spijkeren. Jolanda Buets, vrijwilligster

sinds januari 2004, zegt: “Nooit gedacht dat het zo snel en tot zo iets moois uit zou groeien!”.

De kinderen komen uit de allerarmste families, die het schoolgeld, uniform en lesmaterialen van de publieke school niet kunnen betalen. De families worden bezocht en hun leefomstandigheden in kaart gebracht. Er wordt gewerkt aan een vertrouwensband met de ouders, want 60 procent kan lezen noch schrijven en daardoor hebben ze weinig vertrouwen in educatie.

De lessen worden nu gegeven in verschillende gebouwtjes die aan dezelfde straat liggen. Dit jaar nog willen we beginnen met de bouw van een echte school met tien klaslokalen. Waar we lange tijd alleen maar van hebben kunnen dromen, zal binnenkort werkelijkheid zijn. ■

De dromen van 'Profe' Julio

Naam: Julio César García
Leeftijd: 43 jaar
Burgerlijke staat: Getrouwd
Kinderen: 3
Woonplaats: Ciudad Vieja
Beroep: directeur Bendición de Dios

Julio heeft de stichting vier jaar en drie maanden geleden leren kennen door een ontmoeting met Carla en Ana-Maria die wat meer informatie wilden over het project in Alotenango. Julio is de oprichter en directeur van Bendición de Dios. Hij probeert de programma's

op een zo goed mogelijke manier te ontwikkelen en te beheren. Hij is de eindverantwoordelijke voor het personeel, de kinderen, hun families en voor de infrastructuur van de school. Tevens bezoekt hij de families om een goed contact met hen te onderhouden. Ook zoekt hij donaties voor de school en nieuwe projecten.

Hij opent de school om 7.15 uur, maakt een babbeltje met de leerlingen en gaat naar zijn bureau om de geplande activiteiten te bekijken. Hij houdt toezicht op de onderwijzers, de vrijwilligers, de kinderen en praat met ouders die naar het project komen. Op vrijdag is er vergadering met het personeel en soms gaat hij naar de hoofdstad voor vergaderingen met het Ministerie van Onderwijs. Hij doet ook de administratie van de school. Om ongeveer 17.30 uur verlaat hij de school en van 19.00 uur tot 20.30 uur werkt hij thuis op de computer.

Als directeur van Bendición de Dios is hij in rechtstreeks con-

tact met de stichting. Gedurende de vier jaar samenwerking zijn er sterke vertrouwensbanden opgebouwd. Er zijn zeker moeilijke situaties geweest in verband met werkcriteria en vormen van steun, maar steeds hebben we samen naar oplossingen gezocht omdat het kind en een betere toekomst centraal staan.

"Ana-Maria en Carla zijn aangename vrouwen, met veel overtuigingen en sterke standpunten, maar die wel bereid zijn te luisteren naar andermans mening en raad. Bovenal is Ana-Maria een goede vriendin met wie ik open en in vertrouwen kan praten. Dankzij de samenwerking met Los Niños, hebben we onze educatieprogramma's kunnen ontwikkelen en uitbreiden en de infrastructuur kunnen verbeteren", vertelt Julio. "Via Los Niños hebben we meer bekendheid gekregen en daardoor nieuwe donateurs leren kennen die ons helpen met de programma's die stichting Los Niños niet volledig ondersteunt."

Julio heeft veel dromen. Hij wil de educatieprogramma's verder ontwikkelen, de families nog meer de waarde van het leven, van de liefde en van het onderwijs bijbrengen, de eerste studiefonds studenten zien afstuderen (in 2009), het nieuwe schoolgebouw in 2008 in gebruik nemen, andere gemeenschappen kunnen helpen, vertrouwen genereren om verder steun te verkrijgen, steeds het familiegevoel van Bendición de Dios behouden, de toekomst van Bendición de Dios verzekeren en een middelbare school openen met uitstekend onderwijs om de droom van alle kinderen te kunnen verwezenlijken.

"Woorden ontbreken wanneer een hart zo groot is om liefde, onderwijs, gezondheid en infrastructuur te schenken aan al diegenen die er geen toegang tot hebben. Los Niños heeft dankzij haar donaties en inzet deze droom voor velen waargemaakt en ik kan alleen maar zeggen DUIZEND MAAL DANK. Dat God jullie zegent, vandaag en voor altijd."

Els wijst vrijwilligers de weg

Interview met Els van Rossen, vrijwilligerscoördinator Nederland.

Leeftijd: 56 jaar
Woonplaats: Leiderdorp
Werkzaam: Als verkoopster bij een opticien in Den Haag

In 2005 is ze anderhalve maand

in Antigua (Guatemala) geweest met twee vriendinnen, Ineke en Anneke. Haar wens om naar het buitenland te gaan en vrijwilligerswerk te doen werd steeds groter. Via via kwam ze in contact met Nicoletta Menken, die haar over stichting Los Niños vertelde met zoveel overtuiging en enthousiasme dat ze direct verkocht was en wist wat ze ging doen.

Korte tijd zijn ze bij hun gastmoeder verbleven, maar al snel hadden ze hun eigen huisje gehuurd waar ze heerlijk konden genieten met z'n drieën. 's Ochtends brachten ze door op de Spaanse school Zamora voor de Spaanse les en 's middags pakten ze de bus om te helpen in Alotenango. Ze hebben op school de haren van de kinderen ontluisd, kleren uitgedeeld en nog vele andere activiteiten verricht. Tijdens hun verblijf in Antigua hebben ze

ook flink modder geschept in het huis van Julio en de straten van Pastores die waren ontstaan door de orkaan Stan.

"De ervaring om vóór en mét Los Niños te werken is in 1 woord geweldig, de herinneringen zijn zo mooi en bijzonder. Het feit dat ik binnenkort weer het plan heb om voor een bepaalde periode terug te gaan, zegt wel genoeg."

Wat Los Niños wel heel bijzonder maakt zijn de drijvende krachten erachter. Ana-Maria is als een warme deken, zij is de hartelijkheid zelf. Carla was de efficiënte en zakelijke van de twee die deze stichting veel kracht heeft gegeven. Met Alice er nu bij wordt deze kar als vanouds met een frisse wind getrokken. De kracht van Stichting Los Niños zit hem dan ook in "het groot zijn door klein

te blijven". Het is erg persoonlijk en houdt vast aan haar educatieve waarden.

Los Niños heeft Els sinds haar bezoek niet meer losgelaten en ze heeft bij terugkomst in Nederland direct besloten zich te blijven inzetten als vrijwilligerscoördinator. Dit betekent dat eigenlijk iedereen die informatie wil over Los Niños of zich wil opgeven als vrijwilliger, zich bij haar meldt. Els geeft hen de eerste basale informatie, antwoorden op hun vragen en enthousiasmeert hen om naar Guate te gaan (al is dat vaak niet eens nodig!).

"Op dit moment ben ik nog vanuit Nederland actief voor Los Niños, maar na mijn pensioen, ga ik misschien voor langere tijd naar Guatemala om me daar in te zetten op locatie."

Kerstviering: hoogtepunt van december

Lang van tevoren zijn de kinderen druk in de weer om voorbereidingen te treffen. Er worden kerstballen, slingers, kerstbomen, engeltjes en sneeuwpoppen geknutseld. Dit alles samen met een echte kerststal en kerstverlichting zorgt in een mum van tijd voor een heerlijke warme kerstsfeer op school. En dan is het zover: Alle vaders, moeders en de hele kinderschaar komen druppelsgewijs naar het kerstdiner. Op het speelveld staan lange tafels klaar, mooi gedekt en versierd. De vrijwilligers serveren het eten uit. Dagen ervoor zijn twintig moeders bezig met het voorbereiden van het eten voor de 800 aanwezigen waaronder 2500 tortilla's en die worden allemaal één voor één gemaakt. Na het eten is er voor elke familie een goed gevulde plastic afwasbak vol met eten. En de kerstman komt natuurlijk nog even z'n hoofd om de hoek steken om al hohoho-end de kerstsfeer er nog even extra goed in te brengen. Ook voor de kinderen is er een cadeautje. De omhelzingen en bedankjes van de moeders en goeie wensen, zijn momenten die je nooit meer vergeet.

Maya musicus

Maya musicus en Guatemalteek, Abraham Elías López, heeft na het conservatorium in Mexico maar één wens: studeren in het Mekka van de opleidingen voor barok blokfluit, het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. Hij vindt hulp en vertrekt naar Nederland. Vier jaar duurt de bachelor-opleiding. Eind mei 2004 doet Abraham eindexamen, slaagt met fantastische cijfers en het advies om zijn muzikale vorming verder af te ronden met een tweejarige masteropleiding. En dat wil hij heel graag. Het conservatorium in Utrecht biedt hem daartoe de gelegenheid met een bijzonder project: het bestuderen en bespelen van een tiental prekoloniale fluiten die afkomstig zijn uit Latijns-Amerika en die in de loop van de eeuwen in Nederlandse musea terecht zijn gekomen. Maar nog twee jaar studie is kostbaar. Een goede vriend brengt Abraham onder de aandacht bij Los Niños en we besluiten om dit talent te steunen, zodat hij deze oude muziek nieuw leven in kan blazen. Zijn master heeft hij in 2006 met groot succes afgerond. Hij is inmiddels getrouwd met Doris, woont in Mexico en is bezig met de opname van een cd en geeft les aan jong talent.

"Wie zich verliest in zijn passie heeft minder verloren dan wie zijn passie verliest!"

Orkaan Stan raast door Guatemala

5 Oktober 2005. De orkaan Stan veroorzaakt grote modderstromen in Midden-Amerika. 130.000 Mensen in Guatemala worden slachtoffer van de orkaan die 400 plaatsen treft. 90 Dorpen raken van de buitenwereld afgesloten. Twee dagen na de ramp wordt Kashmir getroffen door een aardbeving. Guatemala is snel vergeten. 285.000 mensen worden bedreigd door hongersnood, omdat Stan ook veel landbouwgrond verwoestte. 5,2 miljoen euro heeft Nederland toegezegd aan de landen in Midden-Amerika die door de ramp getroffen zijn.

Spaanse school Zamora

Vrijwilligers die eerst het Spaans nog onder de knie moeten krijgen, kunnen via Los Niños terecht bij de Spaanse school Zamora, een kleine intieme school met een ontspannen sfeer. De zussen Alma en Elsa Zamora runnen deze school en zijn dagelijks aanwezig om de studenten met raad en daad bij te staan. Er is een speciaal lesprogramma voor de vrijwilligers om een woordenschat op te doen die van pas komt bij hun werk met de kinderen.

Verjaardagviering

Eens in de drie maanden wordt een verjaardagviering gehouden voor alle kinderen die in die periode jarig zijn geweest. Voor de meeste kinderen is dat een heel speciale gebeurtenis – thuis worden hun verjaardagen vaak niet onthouden, laat staan gevierd. Gemiddeld verzamelen er zich rond de 70 kinderen op het speelveld waar allerlei spelletjes worden gedaan. Speciaal is altijd de piñata: een grote pop gevuld met snoepjes die je geblinddoekt stuk moet slaan, en daarna taart met limonade. De ochtend wordt afgesloten met het hoofdonderdeel waar ze met spanning naar uitkijken... elk kind gaat naar huis met een verjaardagscadeautje.

Klusmaand

December is ook vooral de maand waarin alles binnen en buiten de school weer eens goed onder handen wordt genomen. Daar zijn gelukkig altijd vele vrijwilligers toe bereid. Tafels opnieuw in elkaar spijkieren, schuren en verven, lokalen en buitenmuren een nieuwe, frisse kleur geven en vrolijke tekeningen op de muren maken. Met een lekker muziekje op de achtergrond gaat het als een trein en alles is weer als nieuw en het wachten is op de kinderen die weer een heel jaar lang mogen genieten van spelen en leren.

Ana's toewijding op school

Naam: Ana Cecilia De Leon Santizo
Leeftijd: 22 jaar
Burgerlijke staat: Alleenstaande
Kinderen: -
Woonplaats: San Juan Alotenango
Beroep: coördinator educatieproject Alotenango

Ana werkt al 4 jaar in het project Bendición de Dios. Directeur Julio heeft haar met de stichting in contact gebracht. Ze is de coördinator van de school. Haar taken zijn: toezicht houden op de leerkrachten, leerlingen en vrijwilligers en zor-

gen dat alles binnen het project vlekkeloos verloopt en niemand iets tekort komt.

Haar dag op school begint om 8.00 uur en eindigt tegen 17.30 uur, soms later. De verschillende taken lopen door elkaar heen: het toezicht op alle klassen, het ontvangen van ouders (die om informatie vragen, met problemen zitten, of steun vragen), uitleg geven aan nieuwe vrijwilligers, andere vrijwilligers helpen met hun vragen of problemen, kinderen helpen en in de gaten houden, de organisatie van de tussendoortjes, de evaluatie van leerkrachten en vrijwilligers.

Ze hoopt nog lang te mogen blijven werken met de kinderen en haar studie psychologie te voltooien om vervolgens nog meer mensen te kunnen helpen. Ana wil alle mensen die steun geven aan alle families en kinderen van San Juan Alotenango daarvoor bedanken! ■

Triest verhaal; goede afloop

Lesley is een van de vijf meisjes die vier jaar geleden van Los Niños een studiebeurs kreeg om verder te studeren. Begin dit jaar zijn haar vriendinnen Sonia en Carla aan de studie voor onderwijzeres begonnen en Glenda en Gloria aan de studie voor kleuteronderwijzeres. De droom van Lesley was ook om onderwijzeres te worden maar het pakte anders uit.

Lesley woont bij haar grootouders, samen met een tante en een nicht. Haar vader is naar Amerika vertrokken toen zij één jaar was en haar moeder woont bij een nieuwe man. In het begin kwam ze Lesley in het weekend bezoeken, maar nu heeft ze haar al zes jaar niet gezien. Lesley vertelt zelf: "Toen ik naar de lagere school ging hier in Alotenango, werd ik geholpen door mijn tante en door mijn grootou-

ders. Maar na de lagere school zeiden ze mij dat het financieel niet meer mogelijk was om mij verder te laten studeren. Ik was heel droevig, totdat onze leerkracht mij en vier andere klasgenootjes vertelde, dat we een beurs konden krijgen omdat we goede cijfers haalden. Dus konden we naar de middelbare school, het college Inmaculada in Alotenango, waar we veel nieuwe vrienden maakten. Tijdens het laatste jaar, in 2006, waren we een hechte groep geworden. De afsluiting was dan ook een uniek feest voor ons allemaal."

"Maar daarna zeiden mijn grootouders en mijn tante dat ze me echt niet verder konden steunen, dat ik meer had gekregen dan wat zij ooit hadden gehad en dat ik dankbaar moest zijn dat ik al zover was gekomen." Lesley deed het heel goed op school dus wij wilden haar graag de kans geven om verder te studeren. Maar diverse bezoeken aan de grootouders door Julio, de schooldirecteur, haalden niets uit. Lesley vond een baantje als wasvrouw waarmee ze 30 euro per maand verdiende. Oma was ontevreden, want het bracht niet genoeg geld in het laatje.

Op een ochtend kwam Lesley huilend op het project aan,

Studiefonds voor talentvolle jongeren

Via ons Studiefonds, dat we hebben opgericht in 2004, bieden we talentvolle jongeren de kans op een goede opleiding. In Guatemala bestaat de middelbare school uit twee driejarige opleidingen, eerst drie jaar Basico en daarna nog drie jaar Diversificado, dat staat voor een gespecialiseerde vakopleiding of voorbereiding op de universiteit. De studiebeurzen zijn voor deze zes jaar opleiding bestemd. Daarna zal individueel worden bekeken of verdere ondersteuning mogelijk en nodig is. In Guatemala komt het ook veel voor dat jongeren werk en studeren aan een universiteit combineren.

In 2004 hebben voor het eerst vijf meisjes uit Alotenango een studiebeurs van Los Niños gekregen. Daarna hebben we jaarlijks gekeken welke leerlingen heel

gemotiveerd waren en met goede cijfers hun lagere school hadden afgerond. De jongeren met een studiebeurs zijn zich erg bewust dat zij een kans in het leven krijgen en stralen dat ook uit. Op de vraag waar ze voor willen studeren, komen de volgende antwoorden: onderwijzer(es), dierenarts, dokter, kinderarts, advocaat, landbouwingenieur, psychologe, maar ook automonteur en kok. Als het ze allemaal mag gaan lukken, dan mag het dorp Alotenango blij zijn met zoveel potentieel en hebben ze er straks veel mooie beroepen bij.

Hou ze dus in de gaten! Onze Sonia, Carla, Glenda, Gloria (Diversificado 1e jaar); Luis, Walter en Hilda (Basico 3e jaar); Juana, Emilsa, Olga en Miriam (Basico 2e jaar); Luis (Automonteur 1e jaar) en Ericelda (Koksopleiding 1e jaar). ■

Luis Eduardo (18) straks automonteur

"Ik kom uit een groot gezin met negen zussen en drie broers en woon in Chicazanga. Toen ik zeven was mocht ik naar school en op mijn negende stierf mijn moeder. Ik miste haar heel erg en had ook geen zin meer om naar school te gaan, maar mijn vader heeft me altijd gestimuleerd om toch naar school te blijven gaan. Toen mijn moeder stierf waren al mijn zussen al getrouwd en moest ik op het land werken en het huis schoonhouden en samen met mijn vader voor het eten zorgen. In het begin vond ik het leuk, maar toen ik tussen de 12 en 14 jaar was niet meer, het was zwaar en ik moest dubbel hard werken."

"Toen zei mijn vader dat hij graag wilde dat ik verder ging studeren en zodoende ben ik naar de Telesecundaria in Chimachoy gegaan. Al studerende kreeg ik de wens om nog verder te studeren en een professioneel vak te leren. Maar door de jaren heen kwam ik erachter dat dit niet mogelijk was, omdat we thuis erg arm zijn en vader niet het geld heeft om me nog verder te laten studeren. Mijn vader werd ook nog ziek, al onze dieren sterven, dus het was een en al ellende. Ik dacht dat mijn droom om professioneel te worden nooit meer werkelijkheid kon worden. Nu ben ik geslaagd voor Telesecundaria en krijg ik via Los Niños de kans om mijn droom waar te maken. In 2007 ben ik begonnen aan een studie tot gekwalificeerd automonteur. Een studie die drie jaar duurt en me hele dagen bezig houdt. Het is best wel afzien, maar ik ga ervoor, want dat ben ik aan mijzelf en Los Niños verplicht." ■

terwijl Ana-Maria net met Julio zat te praten over de schoolbibliotheek. De bibliotheek had vlak daarvoor een metamorfose ondergaan, dankzij twee Nederlandse bibliothecaressen, maar moest wel goed onderhouden blijven. En zo werd Lesley aangenomen als bibliotheekjuffrouw. Ze is nu al enkele maanden aan de slag. Ze helpt kinderen boeken uitzoeken, geeft leesles aan kinderen met achterstanden en zorgt ervoor dat alles weer keurig op zijn plaats

staat. Binnenkort gaat ze mee naar de hoofdstad om een flinke nieuwe voorraad boeken te kopen. En haar vier vriendinnen komen dagelijks hun huiswerk maken op het project. Zo blijven ze toch nog hecht met elkaar. ■

Timmerwerkplaats bij de school

Sinds augustus 2004 is er een timmerwerkplaats bij de school in Alotenango. Coördinator van deze werkplaats is de Amsterdamse ontwerpster Suzan Eleveld (1962). In 2000 gaf zij haar eerste timmerworkshop voor kinderen in Guate-

mala en sindsdien is zij vele malen teruggekeerd. Haar werk als reisbegeleidster in Centraal Amerika maakt dat mogelijk. Vanaf 2004 werkt zij als vrijwilligster voor Los Niños en sinds 2006 kan zij, door financiële ondersteuning van particulieren uit Nederland en België, een groot aantal maanden per jaar hier lesgeven in de timmerwerkplaats. In de tweede helft van 2007 gaat Suzan een Guatemalteekse assistent inwerken, om de continuïteit van het timmerproject te garanderen.

Kinderen vanaf 12 jaar krijgen in de timmerwerkplaats de kans om kennis te maken met het

werken met hout. Ze leren veilig om te gaan met gereedschap, meten, aftekenen, zagen, timmeren, schuren, verven en eigen ontwerpen maken. Er wordt gewerkt met groepen van maximaal 10 leerlingen, omdat houtbewerking een intensieve begeleiding vraagt. Er assisteren dan ook altijd een paar handige en creatieve vrijwilligers.

Het lesprogramma is ontwikkeld aan de hand van een serie werkstukken. Bij ieder werkstuk worden er nieuwe gereedschappen gebruikt en andere technieken onderwezen. De werkstukken worden verkocht en deze inkomsten worden weer gebruikt om een deel van de be-

groting te bekostigen. Ook wordt aandacht besteed aan theorielessen.

Voor de kinderen, die thuis vaak niet de mogelijkheid krijgen om zich creatief te ontwikkelen, zijn deze praktijklessen erg belangrijk om vaardigheden onder de knie te krijgen en te ontdekken hoe leuk het is om mooie dingen te maken! Het is steeds weer fantastisch om te zien met hoeveel plezier ze aan de slag gaan en hoe trots ze zijn als een werkstuk af is.

De Nederlandse stichting Gered Gereedschap ondersteunt de timmerwerkplaats door deze van opgeknapt basisgereedschap te

voorzien. Ook ondersteunt de eigenaar van een groothandel in ijzerwaren uit Tilburg het project met nieuwe gereedschappen die nodig zijn. Van gelddonaties kunnen we ter plekke materialen kopen zoals hout, verf, scharnieren, schroeven, schuurpapier en dergelijke. ■

Laura's school in Chimachoy

Naam: Laura Vasquez de Back
Leeftijd: 42 jaar
Burgerlijke staat: Getrouwd met Luis
Kinderen: Betsy van 5 jaar (geadopteerd)
Woonplaats: Chimachoy
Beroep: directeur Telesecundaria in Chimachoy

In 2003 zijn Carla en Ana-Maria naar Chicazanga gekomen om de educatiemogelijkheden in de omgeving te onderzoeken en om hulp te bieden. Laura heeft toen verteld over haar project. Laura is de directrice van een middelbare

school en is verantwoordelijk voor de algemene coördinatie en administratie. Daarnaast is ze leerkracht van de eerste klas.

Haar dag begint om 7.30 uur, dan opent ze de school en laat ze de belrinkelen om de leerlingen binnen te roepen. Ze beginnen met een bezinning en een gebed tot God om de dag goed te laten verlopen. Daarna geeft ze les aan de hand van video's. Tijdens de pauze praat ze met de twee andere leerkrachten, Luis en Julio, wisselen ze informatie uit en bespreken eventuele problemen. De lessen eindigen om 12.30 uur.

Laura is zeer blij en dankbaar dat ze met Los Niños mag samenwerken. Zonder hen zou het instituut niet zijn wat het vandaag is. Voordat de hulp van Los Niños er was probeerde ze samen met

haar echtgenoot de school staande te houden. Dit zonder extra leerkrachten en zonder goede materialen. Nu werkt alles veel beter en is het zeer aangenaam. Ze wil God dan ook bedanken dat ze Los Niños heeft leren kennen. Het is een uitzonderlijke en unieke ervaring.

“Mijn grootste droom is de leerlingen te zien groeien tot volwassen werkende mensen, zodat zij zichzelf ontwikkelen en vooruit helpen.

Ik hoop dan ook dat de donateurs de stichting blijven steunen! Hun hulp en inzet bereiken rechtstreeks de personen die het nodig hebben, want via educatie kunnen deze kinderen en jongeren een betere toekomst krijgen.” Daarnaast hoopt ze dat Los Niños welvarend blijft en zo hun vele projecten kan blijven ondersteunen. DANK U! ■

Nicoletta pakt ze in!

Naam: Nicoletta Menken
Vrijwilliger: Koffertransport
Leeftijd: 59
Woonplaats: Noordwijkerhout

Ongeveer vijf jaar geleden las ze een artikel in de Telegraaf over Los Niños. Hierin vertelde Carla Nolte over het werk dat zij in Guatemala verrichtte. Nicoletta liep al heel lang rond met het idee dat ze vrijwilligerswerk wilde doen en dit artikel versterkte dat gevoel.

In 2002 is ze voor drie maanden naar Antigua geweest. Ze heeft ervoor gekozen om in Hermano Pedro te werken, het ziekenhuis voor gehandicapten. 's Ochtends ging ze naar school en van 15:30 tot 18:30 werkte ze in het ziekenhuis. Daar verschoonde ze de patiënten, gaf ze eten, maar het allerbelangrijkste was aandacht geven aan de patiënten. De patiënten leefden in een soort kooien en er was natuurlijk slechte hygiëne. Deze erva-

ring was heel heftig, maar ze heeft er erg dankbaar werk verricht!

Nicoletta verzorgt de kofferstroom; verzamelt spullen die daar nodig zijn zoals kleding, spelletjes, medicijnen etc.. Vrijwilligers die naar Guatemala gaan kunnen bij haar een koffer ophalen om mee te nemen.

Nicoletta gaat elk jaar terug naar Guatemala om weer een paar

weken te helpen. Ze helpt met het uitdelen van kleding en ontluizen van de haren van de kinderen.

“Haartjes ontluizen vind ik altijd heerlijk om te doen, want het levert allemaal blije gezichtjes op...” ■

“Wees jezelf er zijn al genoeg anderen”

Hello Teacher!

*Twee keer per week, op dinsdag- en vrijdagochtend, onderga ik een kleine metamorfose. Dan ben ik 'Miss Alice' en sta voor een klas van dertig juvenes van 14 tot 20 jaar. Ze zijn enthousiast en leergierig, want Engels is de taal van de toeristen en van Amerika. Maar het is ook Chinees voor ze, want in het dagelijks leven gaat hier echt alles in het Spaans, tot en met de liedjes op de radio toe. En hoe geef je les in het Chinees? Met handen en voeten, en vallen en opstaan. Ik heb me nooit eerder gerealiseerd hoe onlogisch de Engelse taal is. Je spreekt bijna niets uit zoals je het schrijft (daughter?). Alles lijkt op elkaar (sun, son). En wat doet dat woordje 'do' in een zin als: **Where do you live? 'Dónde vives?'** zeggen ze hier. Veel eenvoudiger. Wij zijn gewend om talen te leren en een rijtje als **I, you, he, she, we, etc.** is voor ons gesneden koek. Maar voor deze kinderen is daar niets logisch aan. 'Terug naar af'. Dat heb ik hier geleerd. En je realiseert je ook dat wij in Nederland heel goed en heel veel onderwijs krijgen, wat we heel vanzelfsprekend vinden. Engels leren is voor de kinderen hier een droom. Een van de jongens, Selvin, zei tegen me: "Juf, ik wil heel goed Engels leren spreken, dan word ik ook toerist!" Slimme jongen! Met een beetje hulp komt 'ie er wel. ■*

Maak kennis met Team Guatemala

Ana-Maria, Alice en Virginie vormen het team dat de hulp van Los Niños ter plaatse realiseert. In deze interviews vertellen ze iets meer over hun werk en leven in Guatemala.

Ana-Maria (54)

Wat was je eerste kennis-making met Guatemala?

In 1992 was ik op het Festival Mundial in Tilburg en op het podium stond een klein, mollig vrouwtje in de meest prachtige kleren en een gekleurde band met pompoenen op haar hoofd. Dat was Rigoberta Menchú en zij had net de Nobelprijs voor de Vrede gewonnen. Gefascineerd door haar verschijning en kracht kocht ik haar boek 'Ik, Rigoberta Menchú' en leerde zo meer over de verschrikkingen van de burgeroorlog in Guatemala. Het moest nog tot 2001 duren voordat ik, per ongeluk, na een kort verblijf in Mexico, in Antigua, Guatemala terecht kwam en het voelde alsof ik hier al in een vorig leven geweest was. Ik heb dan ook een vreugdedansje op straat gemaakt, omdat ik wist dat ik hier voor altijd wilde blijven.

Wat deed je in het leven vóór Los Niños?

Mijn eerste baan voor langere tijd was zweminstructrice waar ik veel in kwijt kon. Helaas door verkeerd stemgebruik was ik genoodzaakt deze baan na zes jaar op te geven. De kriebels om te reizen bestonden al heel lang en ik besloot om een half jaar naar de kibboets in Israël te gaan. Mijn leven werd

daar gevormd en ik wist dat er ooit een moment zou komen dat ik iets voor de medemens wilde doen. Via een uitzendbureau kwam ik bij Interpolis terecht en zei dat ik voor drie maanden werk zocht. Die drie maanden werden 17 jaar met een onderbreking van een jaar waarin ik met een vriendin een wereldreis maakte. In 1995 kwam dan het moment om iets voor andere mensen te doen en vertrok ik als vrijwilligster voor 2 jaar naar Ecuador om voor Plan Nederland te gaan werken. Dat was een hele goede leerschool en tot op de dag van vandaag ben ik blij dat ik die kans gekregen heb. Tot september 2001 gewerkt in verschillende banen en daarna vertrokken naar Mexico met het idee een hotelletje voor rugzak toeristen op te zetten en daarnaast iets te doen voor de kansarme kinderen. Het voelde niet prettig op de plek die ik uitgekozen had en ik reisde met een Noorse vrouw naar Guatemala. De rest is bekend.

Hoe ziet een werkdag of werkweek er voor je uit?

Rond 7.00 uur sta ik op en ga dan met mijn eerste kopje koffie de e-mails bekijken die binnengekomen zijn. Omdat het in Nederland acht uur later is, zijn er altijd al veel

berichten. Een uur later komt Keetje, het allerliefste hondje van de hele wereld, me halen om te gaan wandelen. Fatsoenlijk als ze is, doet ze de behoefte buiten. Afspraken beginnen om 9.00 uur en dat gaat dan zo de hele dag door. Mensen aan de deur, veel telefoon, het is vaak een gekkenhuis en er is nog geen dag voorbij gegaan dat er niemand is geweest. Mijn woonhuis is dan ook tegelijkertijd kantoor. Elke nieuwe dag zit vol verrassingen en dat maakt het leven zo aangenaam hier.

Vele vrijwilligers krijgen bezoek van ouders, vrienden en partners en die komen allemaal even langs om kennis te maken. Na gedane arbeid is het goed napraten en na 17.00 uur is er tijd om over andere dingen te praten, vaak vergezeld van een glaasje met het een of ander. Meestal zit ik 's avonds en in

het weekend ook nog te werken achter de computer omdat het dan lekker rustig is.

Wat doe je in je vrije tijd?

Naast een gezonde basis van bewegen door middel van aerobics en pilates, ben ik een echte huismus en blijf het liefst thuis om een boek te lezen, televisie te kijken of achter de computer te zitten. Af en toe maak ik een lange wandeling met mijn hond Keetje.

Wat is je moeilijkste ervaring geweest in Guatemala?

Het nee moeten zeggen tegen individuele mensen die om hulp komen vragen en aan de onderkant van de maatschappij leven. Door ervaring in het geven van deze hulp ben ik erachter gekomen dat het me moeilijk loslaat en dat heeft zijn uitwerking op mijn slaappgedrag. Met

helpen alleen is het probleem vaak niet opgelost. De enorme ravage die de orkaan Stan aanrichtte in 2005, en heel veel mensen zonder huis en haard achterliet, heeft ook een behoorlijke impact op mij gehad.

Waar heb je de beste herinneringen aan?

De goede contacten die in de afgelopen jaren zijn ontstaan met de projecten die we steunen en het vertrouwen in elkaar. Hoogtepunten waren de opening van de middelbare school in Chimachoy in 2004, de opening van de bakkerij in Chocantariy in 2007 en het 5 jarig bestaan met alle projecten op 12 juli 2007. Daar waren alle mensen aanwezig die vanaf 2002 iets voor Los Niños betekenen en op zo'n moment besef je pas echt wat er aan werk verzet is in 5 jaar tijd! ■

Alice (35)

Wat was je eerste kennis-making met Guatemala?

Een vriendin vertelde me over haar reis door Guatemala en dat ze een vrolijke en vastberaden vrouw had ontmoet (Ana-Maria) van een Nederlandse stichting die voor kinderen werkte. Niet iets voor jou? zei ze. Ja! Ik liep al een tijdje rond met de wens om in het buitenland een steentje bij te dragen en dit was mijn 'opening'.

Hoe ben je vervolgens bij Los Niños terecht gekomen?

Kort daarna, in de zomer van 2004, ben ik naar Guatemala gegaan om de projecten te leren kennen. Ik had toen maar drie weken, maar ik was wel gelijk verkocht! Terug in Nederland ben ik heel gericht gaan

organiseren dat ik voor langere tijd als vrijwilliger kon gaan werken. Eind december 2004 vertrok ik voor de eerste keer voor een half jaar. Vanaf het begin hielp ik Carla en Ana-Maria op kantoor en met zaken als een informatieboekje voor donateurs. Toen mijn Spaans 'bastante bien' was, ben ik ook in de timmerwerkplaats op school gaan lesgeven.

Hoe lang werk je nu bij Los Niños en wat zijn je taken?

Na dat eerste half jaar moest ik eerst weer terug naar Nederland om te werken. Maar begin 2006 was ik terug in Guatemala. En nu kreeg ik een kleine vergoeding van de stichting als vrijwilligerscoördinator, zodat ik zeker een jaar

zou kunnen blijven. Vervolgens gebeurde het verdrietige dat Carla niet meer in Guatemala kon blijven vanwege gezondheidsproblemen. Na overleg met het bestuur heb ik toen Carla's taken overgenomen. Ik hou me nu vooral bezig met de algemene organisatie, planning, website en nieuwsbrieven. Samen met Ana-Maria overleggen we veel met de mensen van de projecten. Ik heb vooral veel contact met Julio en Ana van de school in Alotenango. Ik geef ook twee keer per week Engelse les daar. Ik heb hier namelijk ook ontdekt hoe leuk ik het vind om Juf te zijn en kinderen iets te kunnen leren.

Wat doe je in je vrije tijd?

Ik hou erg van lezen en van sal-

sadansen! Ik heb hier de salsa ontdekt en dat is heus sporten. En gezellig eten of op stap met vriendinnen hier.

Wat deed je in het leven vóór Los Niños?

Ik heb Kunst- en Cultuurwetenschappen gestudeerd in Rotterdam. Daarna heb ik acht jaar in de communicatie sector gewerkt. Eerst bij een tijdschriftuitgeverij, een tijdje als freelancer en daarna vier jaar als projectmanager bij een bureau voor management en informatietechnologie. De laatste jaren woonde ik in Amsterdam.

Wat is je moeilijkste ervaring geweest in Guatemala?

Dat is lastig... Maar moeilijk vind

ik dat je regelmatig toch beslissingen moet nemen die heel direct ingrijpen in de levens van mensen en kinderen hier. Bijvoorbeeld wanneer je moet stoppen met hulp, als iemand zijn verantwoordelijkheden niet nakomt of al wel op eigen benen kan staan.

Waar heb je de beste herinneringen aan?

De excursies met de kinderen zijn altijd geweldig. Als ze helemaal uitgelaten zijn. Hun energie is heel aanstekelijk. En als ze dansjes doen of zingen op bijvoorbeeld Moederdag, dan zie je ze groeien. Dat voelt heel goed. Gewoon, hoe leuk ze zijn! ■

Virginie (26)

Wat was je eerste kennismaking met Guatemala?

Sinds mijn 18e wist ik al, dat ik na de universiteit minstens een half jaar ontwikkelingssamenwerking wilde gaan doen. Mijn voorkeur ging uit naar Latijns-Amerika vanwege de taal en de cultuur, maar concrete plannen had ik niet. 'Via via' ben ik in contact gekomen met een Belgische vereniging (Solid International), die projecten in Guatemala steunde. En... toeval of niet, maar daarmee werd meteen een deel van mijn toekomst getekend, zowel professioneel, als privé.

Tijdens die eerste kenismaking met Guatemala in 2004, waar ik in een project met microkredieten voor vrouwen werkte, ben ik niet alleen verliefd geworden op Guatemala, maar ook op mijn Belgisch vriendje, die hier ook werkt!

Hoe ben je vervolgens bij Los Niños terecht gekomen?

Uit algemene interesse in ontwikkelingssamenwerking heb ik in 2004 verschillende educatieprojecten in Guatemala bezocht. Via de school van mijn moeder (Karel

de Grote) had ik over Los Niños gehoord en ondanks het feit dat Ana-Maria en Carla er toen beiden niet waren, kon ik toch een bezoekje brengen aan Bendición de Dios in Alotenango. Ik was meteen onder de indruk van directeur Julio. Niet alleen zijn verhaal, maar ook zijn manier van aanpak en zijn gerichte en hoopvolle toekomstvisie hebben mij diep getroffen. Het was ongetwijfeld het beste project dat ik ooit gezien had. Spijtig genoeg moest ik dat jaar terug naar België, maar ik wist dat de kans reëel was er ooit terug te komen! En inderdaad, in 2006 ben ik twee weken naar Guatemala gekomen... om er werk te zoeken! Na een eerste contact met Ana-Maria en Alice, was het al 'dik in den sakoch' (Belgisch voor 'dik in orde').

Hoe lang werk je nu bij Los Niños en wat zijn je taken?

Begin 2007 ben ik definitief verhuisd naar Guatemala. Aangezien het de bedoeling was op termijn vrijwilligerscoördinator te worden, was mijn eerste taak... zelf een goede vrijwilliger zijn! De eerste

maanden heb ik les gegeven in de derde klas van Bendición de Dios en heb ik geholpen met dagelijkse taken op school. Sinds mei ben ik vrijwilligerscoördinator en help ik mee waar nodig in de organisatie en uitwerking van projecten (familie-bezoeken, organisatie van 5-jarig bestaan, vertalingen, financiële plannen, e.d.).

Wat doe je in je vrije tijd?

Om een centje bij te verdienen, geef ik een aantal uur per week Franse les. Daarnaast help ik het bedrijf van mijn vriend met de implementatie van een informaticaprogramma. En voor de rest, geniet ik van mijn vriendje, van avondjes met vrijwilligers, etentjes met vrienden, van weekendjes naar de zee of naar Lago Atitlan, van het salsadansen en nog veel meer! (Nee hoor, ik ben geen bezige bij...).

Wat deed je in het leven vóór Los Niños?

Tussen mijn twee Guatemala-periodes heb ik twee jaar in Antwerpen gewerkt in een maritiem trans-

portbedrijf als assistente projectmanagement. Doel hiervan was een professionele ervaring opdoen in een echt business-bedrijf, die efficiënt en effectief moet zijn om te overleven.

Wat is je moeilijkste ervaring geweest in Guatemala?

De eerste maand in mijn project van micro-kredieten, toen ik tot de conclusie kwam dat de realiteit helemaal niet beantwoordde aan wat er op papier over het project geschreven stond (vanwege het slechte beheer van de organisatie).

Waar heb je de beste herinneringen aan?

De eerste maand in Bendición de Dios, waar het Guatemalteekse team nog véél beter bleek te zijn dan op papier! En daarna, de babbeltjes op straat met de kinderen, die alles willen weten over de wereld, over België en Nederland, over het leven, over alles waarover je hen op een boeiende manier kan vertellen! ■

Coco, uit de tweede klas

Door Virginie Roussel

Om half drie hadden we afgesproken, maar om één uur stond Francisco Coc (bij iedereen beter bekend als Coco) 11 jaar, al voor de school op mij te wachten. Een beetje gniffelend, benieuwd naar wat ik hem zou gaan vragen. Zijn lessen van de tweede klas waren pas om half één klaar, dus vroeg ik hem of hij wel had geluncht. "Ja hoor", was het vrolijke antwoord. Met papier en kleurtjes gingen we dus ijverig aan de slag, waarbij ik hem eerst uitlegde wat het doel was van ons gesprek en dat alle antwoorden goed waren; het ging immers om hem en niet om goed of fout. Daarna zei hij verlegen: "Mijn mama heeft niets kunnen klaarmaken voor mij deze middag."

Dus gingen we eerst op zoek naar een lekker broodje en frisdrank. En tussen twee grote happen door antwoordt Coco zonder al te veel aarzelen op de vragen over school. "Voor ik vorig jaar in de eerste klas begon, werkte ik de hele dag op een koffiëplantage, samen met mijn mama en broers en zussen. Leuk hoor! Dat doe ik nog steeds tijdens de grote vakantie, maar school is nog leuker. Vooral verhaaltjes lezen in de bibliotheek. Dat van Pinocchio, of dat

andere met die ezelsoren,... en Roodkapje!!! Schrijven is ook tof. Tellen? Neeeee, dat gaat veel te langzaam! Sommetjes maken is wel oké."

En hoe is je onderwijzer? "Profe Mario? Hij is een beetje streng en berispt ons af en toe, maar eigenlijk alleen als we te veel herrie maken. Hij kan ook heel grappig zijn. Juf Sofie (vrijwilliger) wordt bijna nooit kwaad en is ook heel leuk."

Wie zijn je vriendjes in de klas? "Samuel en Luis. We lezen samen, spelen voetbal en halen soms grappjes uit, zoals achter de rug van Profe Mario letters van woorden veranderen op het bord. Met Chino (= de Chinees, een vaak voorkomende bijnaam) zijn we eens gevallen tijdens het voetballen en hij lag helemaal onder mij. Dat was heel grappig. Hij bloedde, maar huilde niet hoor! Wij zijn dapper!"

En ook een beetje stoer? "Zeker, ik schrijf kaartjes naar meisjes die ik graag zie."

Wanneer ik naar zijn thuissituatie vraag, tekent Coco liever dan te moeten praten. Maar beetje bij beetje vertelt hij toch. Hij woont

samen met zijn mama Maria 37 jaar oud, zijn 15-jarige zus Silvia, die mentaal gehandicapt is, Maria Margarita 10, Wilson 4 en Mario 10 maanden oud. Eén zusje is vorig jaar gestorven aan koliek. Hij heeft ook nog een oudere broer Marcos van 18 die bij zijn oma woont, maar die hij niet meer ziet. Mama komt pas tegen de avond thuis, maar Coco laat zich daardoor niet uit het veld slaan. "Na school speel ik met mijn broers en zusjes, of met de hond. 's Middags kook ik. Bonen, rijst, maïs of vermicelli, dat kan ik allemaal", zegt hij fier als een gieter. Dat er meestal geen ingrediënten zijn, laat hij achterwege. Net zoals er geen golfplaten in zijn tekening voorkomen, maar een mooi droomhuis met een echte deur. Zijn positieve instelling is ongelooflijk. En even positief zijn de toekomstplannen: leraar worden en les geven in wiskunde, Spaans, sociale- en natuurwetenschappen!

Daar kunnen we hem enkel maar in aanmoedigen... en zijn voorbeeld van positief denken volgen! Bedankt, Coco!!! ■

"Ik ben met niets begonnen en ik heb nog bijna alles"

Afsluiting schooljaar in Alotenango

De afsluiting van het schooljaar en diploma-uitreiking zijn bijzondere evenementen die in november plaatsvinden. Alle kinderen – en de moeders – verzamelen zich op het speelveld dat wederom omgetoerd is in een prachtige feestelijke omgeving. Elke klas voert een act op, dans, zang, een toneelstukje, het is niet op te noemen hoe creatief ze daarin zijn. Ook zorgen de vrijwilligers voor een act en dat brengt altijd heel wat hilariteit. Julio, het hoofd van de school, spreekt de leerlingen nog even stevig toe en hamert op het belang van educatie. De diploma's worden uitgereikt aan vele stralende trotse gezichtjes. Iedereen krijgt nog wat lekkers en de vakantie is begonnen.

Guatemalteeks onderwijs

Voor publieke scholen rekent de overheid één leraar op 50 kinderen, maar in kleine dorpjes zitten er vaak wel 100 kinderen met maar één leraar. Het uitvallen van de les of het niet op komen dagen van een leraar komt al snel 2 keer per week voor. Een Guatemalteekse schooldag telt 5 uur, waarvan een half uur pauze. Door de overheid verstrekt onderwijsmateriaal komt meestal aan in mei, terwijl het schooljaar al in januari begint. In de doelstellingen voor 2015 van het Ministerie van Onderwijs staat, dat dan de kinderen op school les krijgen in 'leren nadenken'.

Politiek

Guatemala is een republiek. De huidige grondwet dateert uit 1985. Aan het hoofd van het land staat een president Óscar Berger (sinds 2004), die zowel staatshoofd als regeringsleider is. De president vormt het kabinet en mag ministers benoemen en ontslaan. Het land heeft een eenkamersysteem, het parlement is het Congres van de Republiek bestaande uit 158 zetels. Om de vier jaar zijn er verkiezingen. Het land is een democratie, maar mensenrechtenschendingen en corruptie zijn nog orde van de dag. Veel mensenrechtenschenders uit de verschillende militaire dictaturen die het land heeft gekend lopen nog op vrije voeten.

Taal

De officiële landstaal is het Spaans, maar een aanzienlijk deel van de bevolking spreekt een van de 23 Maya talen. In sommige afgelegen gebieden, zijn grote delen van de Maya bevolking niet tweetalig.

“Reizen is een omweg naar huis”

Nieuwe kans voor Miriam

Hoe Miriam en haar vijf kinderen een nieuwe kans kregen.

Trouw loopt ze elke dag te sjouwen met pannen vol eten om alle kinderen van het vuilnisbeltproject Camino Seguro in Guatemala-stad van een voedzame lunch te voorzien, Miriam Dubon. Haar vijf kinderen gaan in het project naar school. Camino Seguro was een redding voor hen. Haar man had haar en de kinderen verlaten voor een andere vrouw. Miriam heeft vreselijk hard moeten knokken om haar kinderen dagelijks van eten en onderdak te voorzien.

Miriam heeft, als een van de weinigen die hier op en rond de vuilnisbelt leeft, haar lagere school afgerond en begrijpt als geen ander het belang van onderwijs voor een betere toekomst. Ze stimuleert haar kinderen waar ze kan. Ze zijn alle vijf erg intelligent en heel gemotiveerd. Zelf droomt

Miriam er heimelijk van ooit verpleegster te worden. Maar er is nauwelijks geld voor eten, laat staan voor een opleiding voor haar en de kinderen.

Los Niños besluit om deze familie, die alles in zich heeft om verder te komen, te 'adopter' en zet een studiefonds op voor Miriam en haar kinderen. Dat was vijf jaar geleden. Miriam is inmiddels verpleegster en werkt in de gezondheidspost van Alotenango. Maritza (20) is net moeder geworden van een wolk van een zoon en werkt. Jonatan (18) studeert op zondag Boekhouding en Informatica en werkt daarnaast in een vijfsterren hotel als ober. Mildred (14) zit in de eerste klas van de middelbare school. Brayan (12) zit in de vijfde klas van tweetalig onderwijs (Spaans en Engels) en zijn ambitie is om hersenchirurg te worden. De benjamin Erick (9) zit in de tweede klas van het

tweetalig onderwijs en is nog erg speels.

Miriam en haar kinderen zijn er weer bovenop en weten zich steeds beter te redden. Dit gezin heeft nu weer alle toekomst. Tijdens de viering van ons 5-jarig bestaan in Guatemala staat iedereen versted, als de kleine Brayan in zeer goed Engels Los Niños bedankt voor de kans die zij hebben gekregen. En hij eindigt in het Nederlands met de woorden "Ik hou van jou", speciaal voor Ana-Maria. ■

Bittere werkelijkheid

Doña Theresa is in de ogen van Elizabeth haar moeder, maar eigenlijk is de 76 jarige Theresa haar oma. Theresa zorgt al jaren voor haar kleinkind. Ze wonen samen in de achtertuin van een hotel waar nog meer vrienden van de straat zich gehuisvest hebben. De mensen betalen 3 quetzales (30 eurocent) per nacht voor een plekje op de stoep. Voor 5 quetzales (50 eurocent) per nacht kan men een klein, donker, betonnen kamertje huren. Gemiddeld brengen 25 personen, van 0 tot 78 jaar, de nacht door in dit hotel.

Theresa en kleinkind Elizabeth betalen vijf quetzales en hopen zo veilig te kunnen slapen. Maar schijn bedriegt. Tijdens de afgelopen maanden is gebleken dat Elizabeth wordt bestookt. Letterlijk en figuurlijk: Elizabeth heeft meerdere patronen in haar armen gebrand staan. Doordat Elizabeth doofstom is, kan ze zich absoluut niet uitdrukken. Haar sombere, trieste oogopslag lijkt de enige manier om haar pijn te communiceren. Oma zegt

niets over de brandwonden van haar kleinkind. Het lijkt te pijnlijk. Oma, daarentegen, is druk in de weer met de verkoop van kauwgum, kaarten met afbeeldingen van heiligen en de verkoop van enkele geschonken kleren. Met de opbrengst kan ze nauwelijks de huur en het avondeten betalen.

Tijdens de 'daklozenronde' spreekt Theresa Jolanda aan: "Seño Joly, ik denk dat we deze week onze kamer moeten verlaten omdat ik het niet meer voor elkaar krijg om de huur op tijd te kunnen betalen." Inmiddels was het regenseizoen begonnen met als gevolg minder verdiensten doordat de kopers in hun huizen blijven.

'Hoe zal het verder gaan met oma Theresa en kleinkind Elizabeth?' Los Niños helpt hen met kleine beetjes en Jolanda biedt hen onvoorwaardelijke steun. Toch kan de veiligheid waar zij zo naar verlangen niet geboden worden. Een bittere, pijnlijke werkelijkheid die je moeilijk loslaat. ■

Huis en haard bedolven

De rampspoed komt toch nog onverwacht. Om vijf uur 's ochtends, op 5 oktober 2005, gaat Julio nog kijken naar de rivier achter zijn huis in het dorp Pastores. De normaal bedaarde stroom is weliswaar veranderd in een kolkend bruin monster, maar de muur op de oever zal wel bescherming bieden. Maar dat is niet zo: een half uur later moeten Julio, zijn vrouw en kinderen rennen voor hun leven. Het rivierwater golft hun huis binnen. Alles wat ze hebben, blijft achter in een twee meter hoge laag modder.

"Wat zit er anders op dan helemaal opnieuw te beginnen?", zegt Julio, het gezicht getekend door de elende. Het dorp Pastores heeft ook een geluk: het ligt dicht bij Antigua, de stad die drijft op de aanwezigheid van buitenlandse toeristen en studenten Spaans. Die laten zich niet onbetuigd. Ze gaan mee op de vrachtwagens of pick-ups met water, voedsel,

kleding en medicijnen naar de getroffen dorpen in de omgeving. Of ze trekken er met schop, hak of pikhouweel naar toe om te helpen bij het opruimen van de rotzooi.

Ook de twaalf vrijwilligers (allemaal vrouwen) die op dat moment voor Los Niños aan het werk zijn, lopen te hopen, graven en sjouwen om zoveel mogelijk modder uit het huis van Julio te krijgen. Los Niños heeft dankzij de noodbrief, die aan iedereen uit het adressenbestand is verzonden, een geweldige respons gekregen en daarvan heeft ook Julio met zijn gezin weer een nieuwe start kunnen maken. ■

Floor in New York

Vrijwilligster loopt marathon van New York voor Los Niños

"In juni 2005 heb ik voor altijd mijn hart verloren aan Stichting Los Niños."

Floor heeft twee maanden mogen lesgeven aan de lieve tulipanitos van het educatieproject in Alotenango. Ze kan nu echt zeggen dat deze ervaring haar leven enorm heeft verrijkt.

Terug in Amsterdam wilde ze een bijdrage gaan leveren, maar hoe? In maart 2006 besloot ze voor de tweede maal de marathon van New York te gaan lopen, maar deze keer voor een prachtig doel: Los Niños! Ze heeft iedereen die ze kende een mail gestuurd met haar plan en met het verzoek haar te sponsoren. Daar heeft ze ontzettend veel reacties op gekregen, echt ongelooflijk.

Ze kon geen betere motivatie vinden om de eindeloze kilometers tijdens de voorbereiding af te leggen. Na een intensieve training van 4 maanden ging ze van start op 5 november 2006. Heel erg spannend, want er waren ontzettend veel mensen die haar hadden gesponsord. Ze zou zelfs een extra bonus ontvangen als ze een persoonlijk record zou lopen.

"Ik wilde Los Niños natuurlijk niet teleurstellen."

Ana-Maria heeft zelfs een kaarsje gebrand bij Hermano Pedro om Floor kracht te geven, en dat heeft geholpen! De gedachte dat zoveel mensen Los Niños een warm hart toedragen, maakt ook dat je sneller gaat lopen! Na 4 uur en 31 minuten bereikte ze de finish met een persoonlijk record en dus ook het fantastische gevoel dat ze maar liefst 4.700 euro had opgehaald voor Los Niños.

"Dat was meer dan ik ooit had durven dromen."

Ze is ontzettend blij met deze opbrengst en zal Los Niños voor altijd een warm hart blijven toedragen.

Floor

Koffieplantage Capetillo

In de tijd van de koffiepluk (de laatste drie maanden van het jaar) is het een drukte van jewelste in grote delen van Guatemala. Mensen lopen van 's morgens vroeg tot 's avonds laat te rennen om de koffiebes, die dan vuurrood aan de plant hangt, te plukken. Zelfs de allerkleinsten ontkomen er niet aan. Ze kunnen dan wel niet bij de takken komen, maar ze worden ingezet om de bonen te sorteren, te wassen en ze te drogen te leggen in ellenlange rijen koffiebonen. Vaak nog met hun baby-broertje of zusje op de rug.

Op de koffieplantage zijn tijdens de pluk ongeveer 600 mensen (150 families waaronder 300 kinderen)

aan de slag om alle koffie geplukt te krijgen voor Oud en Nieuw. Ze komen van verre met het hele gezin en leven onder erbarmelijke omstandigheden. Vele van hen zijn arme rondtrekkende nomaden die van plantage naar plantage trekken. Nu is het koffie, daarna bananen en suikerriet.

De families leven in barakken. Slechts wat vuile kleding hangt over de stangen van de enorme stalen stapelbedden, zonder matrassen en dekens ontbreken. Buiten wat potten en pannen en elke familie heeft een busseltje hout om op te koken. Het voedsel is erg eenzijdig. De mensen worden uitgebuit door de

eigenaren van de koffieplantages. Voor het plukken van een zak van 50 kilo koffiebonen (een lange dag werk) ontvangen ze 1,50 euro. De kinderen moeten al op heel jonge leeftijd meewerken en groeien op zonder enige vorm van onderwijs. Ze hebben veel problemen met hun gezondheid zoals parasieten, infecties en ondervoeding.

Gelukkig kan Los Niños iets doen voor de kinderen. We willen graag dat ze weten dat er mensen zijn die het beste met hen voor hebben, dat we een glimlach op hun gezicht kunnen toveren, ze even kind kunnen laten zijn, en hoop kunnen geven op een betere toekomst.

Tijdens de koffiepluk organiseren we samen met Julio en Ana van Bendición de Dios een middag per week spelletjes voor de kinderen en daar is ook altijd wat lekkers bij. Het hoogtepunt is kerst als we een hele middag in gezelschap van de kerstman spelletjes doen en een piñata kapot slaan. Na afloop krijgt elke familie en elk kind een cadeautje. Op oudjaar brengen we tamales (een maïsmassa gevuld met groenten en vlees, gekookt in een bananenblad). Zoals wij op oudjaar oliebolletjes eten, hebben zij de tamales. We laten ook een dokter of tandarts komen om de ernstigste gezondheidsproblemen aan te pakken.

"Wie achterom kijkt ziet vooruitgang"

Juf in Alotenango

Naam: Mariëtte Konijn
Leeftijd: 31 jaar

Woonplaats: Driehuizen

Huidige baan: Leerkracht basis-onderwijs

Een aantal dingen wist Mariëtte zeker. Ze wilde vrijwilligerswerk doen op het gebied van onderwijs, ze wilde Spaans leren en verblijven op een ander continent. Na een speurtocht op het internet, sprong Guatemala er voor haar uit. Ze kwam in contact met Los Niños; enthousiaste mensen, laagdre-

pelig, open en hartelijk. De keus was snel gemaakt.

Mariëtte was van begin augustus tot begin december 2005 op het project in Alotenango aanwezig. Ze gaf daar les aan de huiswerkklass. Een lesprogramma was er niet, dat maakte ze zelf. Ze begonnen elke dag met een kringgesprek. Ze spraken dan o.a. over wat de kinderen thuis hadden gedaan en ook over haar thuissituatie. Ze gaf rekenles, leerde de kinderen liedjes zingen, gaf Engelse les en na de

pauze gingen ze tekenen, knutselen of lezen in de bibliotheek. Ook heeft Mariëtte zich ingezet voor de activiteiten op de koffieplantage. De ervaring om voor Los Niños te werken was geweldig! Het uitje met de hele school naar Panajachel, de fakkelloop, kleding uitdelen aan de kinderen, familiebezoeken in het dorp, het geven van een 'workshop' in het Spaans over rekenen, de verjaardagen van de kinderen maar ook het samenwerken tijdens orkaan Stan heeft veel indruk op haar gemaakt. Zoveel saamhorigheid tijdens een heel bizarre en trieste gebeurtenis.

Carla en Ana-Maria heeft zij leren kennen als twee enthousiaste, hartelijke, gastvrije, doorbijters, directe, gezellige vrouwen met een groot hart en pit! Zij hebben zoveel postieve energie, optimisme en kunnen dit enthousiast overbren-

gen, steeds meer structuur aanbrengen en altijd het doel voor ogen houden. Dat is wat hun groot heeft gemaakt! Het afgelopen schooljaar heb ik met de kinderen van de Radboudschool in Heiloo veel geld opgehaald voor het timmerproject van Suzan Eleveld d.m.v kaartverkoop. Op dit moment is ze met een aantal enthousiaste mensen, bezig met het opzetten van een nieuwe basisschool naar het concept van het 'natuurlijk leren'. Op 20 augustus zal deze school voor het eerst haar deuren openen. Een spannende en zeer uitdagende stap in mijn juffencarrière (zie www.kleurenorkest.nl).

"Geweldig dat zoveel mensen zich, met zoveel bezieling inzetten voor de minder bedeelden in onze samenleving. Ik wens jullie heel veel plezier en geluk voor de toekomst!"

De vrienden van de straat

Antigua is een prachtig, koloniaal, welvarend stadje en daarmee is het des te schrijnender te zien hoe zo'n tachtig tot honderd mensen de nacht doorbrengen op een stuk karton of plastic. Zo bouwt de 75-jarige Adolfo iedere avond weer een klein 'huisje', alsof dat bescherming biedt tegen de gruwelijkheden waar de daklozen regelmatig mee te maken hebben. De meeste daklozen proberen hun leven draaglijker te maken door lijm te snuiven of pure alcohol te drinken. Helaas is dit voor velen het begin van het einde.

In september 2002 gaan Carla en Ana-Maria voor het eerst de straat op, in gezelschap van Silvia, de vrouw van de burgemeester, en met de medicijnkoffer onder de arm. Tijdens die eerste avond wordt het besluit genomen: wij kunnen deze mensen niet in de kou laten

staan. Vanaf die avond zijn, beetje bij beetje, bijzondere vriendschappen ontstaan met de mensen van de straat.

Drie keer per week krijgen de daklozen een broodje met bonen en een zakje limonade en worden verwondingen, kneuzingen, oorpijn, keelpijn verzorgd. Maar belangrijker lijkt het klopje op de schouder, de knuffel en het luisterend oor. Los Niños helpt met kleine dingen, zoals een speciale stok voor een bijna blinde man, medicijnen, een paar schoenen, een warme trui of een deken. Kerst 2004 was het zo koud dat iedereen een warme deken kreeg én een kerstmuts: grote hilariteit natuurlijk.

Humor is een groot goed in dit moeilijke werk. Lijmsnuivende kinderen, kartonnen dozen als baby ledikantjes of in elkaar geslagen vrouwen blijven lang op je netvlies

zitten. Het zou soms handig zijn de emoties volledig uit te schakelen. Maar de emoties zorgen er ook voor dat Los Niños de daklozen niet ziet als derderangs burgers, maar als mensen met pijn, verdriet, humor, waardigheid en kracht.

Jorge van 38, blijkt in 2003 syfilis te hebben, waardoor hij blind is geworden. Los Niños zorgt ervoor dat hij zes weken verzorgd wordt in een kliniek. Een wonder geschiet: Jorge kan weer zien! Een jaar later sterft hij echter aan longkanker.

Lupe, 24 jaar, is een oude bekende van Carla en Ana-Maria. Diverse malen heeft ze in de vrouwengevangenis van Antigua gezeten, ze heeft al drie kinderen op de wereld gezet. Ze heeft ze allemaal moeten afstaan, omdat ze niet in staat is voor hen te zorgen. Inmiddels is Lupe zwanger van haar vierde kindje.

Na maanden van onderhandelingen met de gemeente, bureaucratie worstelingen en slapeloze nachten gaan halverwege 2004 de deuren van een nieuw opvanghuis

voor daklozen open. Los Niños draagt 8.000 euro bij om het gebouw neer te kunnen zetten.

Een deel van de daklozen overnacht sinds 2004 in het opvanghuis. Ze krijgen daar een warme maaltijd, kunnen er douchen en de wc's gebruiken, en slapen op een deken op de vloer of met een beetje geluk op een matras. Anderen verkiezen nog steeds de straat. Ze zeggen dat het stinkt in het opvanghuis, dat er veel wordt gestolen en dat er veel lawaai is omdat mensen ruzie maken. Maar ook mag je in het opvanghuis niet drinken of lijm snuiven, en velen kunnen niet meer zonder.

Vrijwilligster Jolanda Buets is vanaf 2004 bij de daklozen betrokken. Zij loopt nu tweemaal per week, geassisteerd door andere vrijwilligers, de ronde. Ze maakt wonden schoon, geeft iedereen een vitaminepil, maakt een praatje en een grapje. Jolanda heeft inmiddels een fotoalbum samengesteld met portretten van de daklozen en hun persoonlijke gegevens.

Het album helpt Jolanda ook om

overleden daklozen te identificeren en ervoor te zorgen dat zij een bescheiden, doch waardige begrafenis krijgen.

Een aantal keer per jaar organiseert Jolanda een voetbalwedstrijd, waarbij de vrijwilligers tegen de daklozen spelen. En dan zijn ze fanatiek! Met een broodje bonen

in de pauze en een beker cola voor de snelle energie speelt iedereen een enthousiaste wedstrijd. En de daklozen winnen altijd of in ieder geval gelijk spel.

"De weg van de liefde kent geen afstand"

Noodhulp aan Tzamchaj

Het dorpje Tzamchaj ligt op 3000 meter hoogte, een uur rijden vanaf het grote meer van Atitlan. Het gebied wordt wel Alaska genoemd, zo koud en winderig kan het er zijn. Hier proberen 28 families te overleven. Ze zijn vanuit een lager gelegen gebied hierheen gekomen nadat orkaan Stan, in oktober 2005, hun dorp had verwoest.

De eerste noodhulp wordt ingezet door Cordaid en US-aid die noodhuisjes bouwen. Via Anton Coolen komt ook Los Niños in actie met voedsel en dekens. Door speciale acties van mensen in Nederland, kunnen we ook voor cementen

Het zijn arme families met veel kinderen, een hechte Maya Quiché gemeenschap. Door de bewoners is er water geleid van een bron in de

bergen, zodat men nu in elk geval een waterreservoir heeft. Met de gemeente wordt nog steeds onderhandeld over het aanleveren van elektriciteit. Met hulp van buiten zijn er inmiddels formelere huisjes gebouwd voor de families, waar zij zelf ook aan bijgedragen hebben.

We hebben met dit dorp een zodanig contact opgebouwd, dat we er enkele keren per jaar gaan kijken of we hen nog ergens mee kunnen helpen. Zo hopen we dit jaar nog onze bijdrage te kunnen leveren om, samen met een Guatemalteekse hulporganisatie, een schoolgebouwtje neer te zetten. ■

Een prachtig stel

Vader Mariano (75 jaar) en dochter Pina (37 jaar) wonen al 35 jaar op een klein stukje terrein even buiten Antigua. Ze bewaken en verzorgen dit terrein.

Dochter Pina heeft het syndroom van Down. In 1993 kregen Mariano en zijn vrouw een busongeluk waarbij zijn vrouw verongelukte. Mariano kwam er met een verbrijzelde knie en verschoven rugkolom vanaf. Hij verloor zijn baan op de plantage, omdat hij niet meer kon werken en als weduwnaar de zorg voor Pina moest dragen. Na een lange herstelperiode besloot hij zijn dochter mee te nemen om auto's te gaan wassen in Antigua. Elke dag wandelen vader en Pina anderhalf uur heen en anderhalf uur terug om in Antigua legio mensen te vragen of zij voor een paar quetzales hun auto mogen wassen. Dit allemaal met een versleten knie en een constante pijn van vader. "Maar we moeten eten en medicijnen kopen", zegt vader Mariano,

"dus gaan we gewoon!" Hij regelt een sopje en zet Pina met een lap in de auto om het interieur schoon te maken.

Het is een grappig stel zoals ze daar lopen met hun emmers. Alles ging prima tot de burgemeester van Antigua besloot dat er op straat geen auto's meer gewassen mochten worden. Hij vindt dat dit niet goed is voor het toeristisch straatbeeld. Vader Mariano en Pina hebben echter weinig van doen met het toerisme, want zij zijn vooral bezig te overleven.

Al enkele jaren kwamen vader en Pina regelmatig aan de deur van Los Niños waar ze wat geld en eten ontvingen. Maar de situatie werd zo schrijnend dat er structurele hulp moest komen. Pina liep al weken met koorts rond en een infectie in haar mond, waarschijnlijk door een tekort aan voedingsstoffen. Vader Mariano liep steeds slechter. Mariano vertelde aan Jolanda Buets, die zich over hen ontfermd heeft, dat ze al maanden

rond moesten komen van 6 euro's per week, die hij verdient met 2 auto's wassen.

Het dak van zijn hutje lekt, waardoor ze in het regenseizoen niet droog kunnen wonen en zijn gezondheid verslechtert. Zijn zorgen waren meer dan terecht. Hij is 75 jaar: 'Wat gebeurt er met Pina als hij komt te overlijden?'

Los Niños besloot te helpen. En gelukkig kan Los Niños veel voor hen betekenen met een beetje hulp. Er is een rolstoel voor vader, er liggen

inmiddels nieuwe dakplaten op het dak en zij ontvangen iedere week een voedselpakket. Daarnaast steunt Los Niños hen ook op medisch gebied. We zijn op zoek naar een huis voor Pina, wanneer haar vader komt te overlijden. ■

Pablo's kans om te studeren

Op een dag in het voorjaar van 2005 staat Pablo op de stoep van Los Niños. De mensen van de Aidskliniek, waar Los Niños soms kleding en medicijnen aan geeft, hebben hem over ons verteld. Zijn moeder Christina is bij die kliniek in behandeling. Pablo heeft in zijn eentje de zorg voor haar op zich genomen en kan daarom zijn lerarenopleiding niet afmaken. De enige dochter wil niets met moeder te maken hebben uit angst voor de Aids. Voorheen woonde het gezin in Guatemala-stad. Vader heeft hen in de steek gelaten toen Pablo nog klein was en is later bij een auto-ongeluk om het leven gekomen. Na een afschuwelijke gebeurtenis, waarbij moeder Christina door meerdere mannen is verkracht, beginnen haar ernstige gezondheidsproblemen. Vijf jaar later wordt er Aids geconstateerd en gaat het snel bergafwaarts. Pablo wil graag een goede baan zodat hij het leven voor zijn moeder wat draaglijker kan maken. Dankzij

een maandelijkse donatie van een Nederlands gezin kan Los Niños hem helpen met zijn studie en heeft hij een beetje extra geld voor eten, medicijnen en de huur. Want al woont hij samen met zijn moeder in één enkel kamertje, de huur is altijd te hoog. Inmiddels heeft Pablo wel zijn lerarenopleiding afgemaakt en nu studeert hij op zaterdag Bedrijfskunde aan een universiteit. Dat doet hem goed, want hij maakt zich erg veel zorgen over zijn moeder, die zienderogen achteruit gaat en regelmatig in het ziekenhuis ligt. Een leven zonder zijn moeder, waar hij bijna dag en nacht voor zorgt, is moeilijk voor te stellen. En hij is eenzaam, want de ziekte van zijn moeder is een taboe. Het is moeilijk te zeggen hoe de ziekte van zijn moeder zal verlopen. De dag komt dat Pablo alleen verder moet. Hopelijk blijft hij in zijn studie en werk de motivatie vinden om te vechten voor een betere toekomst voor hemzelf. ■

Mijn werk is daar nog niet af

Naam: Lisette Rikkers
Leeftijd: 25
Woonplaats: (tijdelijk) Nijkerk
Huidige baan/situatie: projectcoördinator Tsunami project Sri Lanka

Na ruim 4 jaar een Rechtenstudie in Groningen te hebben gevolgd nam Lisette een half jaar pauze om ontwikkelingswerk te gaan doen. Nadat ze een koffer vol met speelgoed en kinderkleertjes had opgehaald bij Nicoletta vertrok ze eind februari 2006 naar Guatemala.

"Toen ik eindelijk in Guatemala was, werd alles bevestigd: daar ligt mijn hart!"

Een dag op het project

Om 10 voor half 8 met de bus richting Alotenango. De Tulipani-

tos druppelen vanaf kwart voor 8 binnen en worden verwelkomd met een kus, een knuffel en een vitaminepil. Daarna begint de strijd om het tandjes poetsen. Nog lekker even spelen en om half 9 met z'n allen ochtendgymnastieken en liedjes zingen. Om kwart voor negen naar de klas waar we elke dag de dagen van de week en de maanden van het jaar oefenen. De klinkers, een aantal medeklinkers en getallen van 1 tot 30 passeren de revue. Er wordt druk gekleurd, getekend, geknipt en geplakt. Om 10 uur een lekkere snack en een half uurtje spelen en knuffelen. Van 10.30 tot 11.30 lesgeven. Na een dikke afscheidskus van alle kindertjes het klaslokaal en het pleintje vegen en de dag bespreken met de andere vrijwilligers en leraren. Om 12.00 uur lekker naar huis en me verheugen op de volgende dag! De energie, bevlogenheid, liefde, geduld, sympathie, warmte, gevoel en enthousiasme die Ana-Maria en Alice uitstralen zijn niet te beschrijven! "Op dit moment (juni-september 2007) werk ik als projectcoördinator voor een Tsunami-project in Sri Lanka. In 2008 ga ik terug naar Guatemala om voor Los Niños mijn krachten in te zetten! Mijn werk is daar nog niet af..." ■

Guatemala

Guatemala ligt in Midden-Amerika. Het is een bijzonder kleurrijk en gevarieerd land, een uitbundige verzameling van meren, vulkanen, bergen, oerwoud en tropische kusten, Indiaanse volkeren, markt en textiel. De buurlanden zijn Mexico, Belize, Honduras en El Salvador. In het zuiden grenst het aan de Grote Oceaan (de Pacific) en in het noorden aan de Golf van Honduras. Er wonen 14 miljoen mensen en is 3,5 maal zo groot als Nederland.

Bevolking

Mestiezen (ladinos) en blanken nemen bijna 60 procent van de bevolking in. De overige 40 procent bestaat uit Indianen, waarvan het overgrote deel Maya.

Religie

De meest beleden godsdienst in Guatemala is het rooms-katholicisme, alhoewel het protestantisme de laatste decennia sterk in opkomst is. Een derde van de Guatemalteken is inmiddels protestant. Ongeveer één procent van de bevolking belijdt nog een oorspronkelijke indiaanse religie.

Geografie

Guatemala heeft een heel gevarieerd landschap. Het land is bergachtig, op de kustgebieden na. In het centrum en noordwesten van het land bevindt zich een hoogvlakte met berg- en vulkaantoppen tot boven 4000 meter hoogte. Het departement El Petén in het noorden wordt gekenmerkt door bijna ononderbroken oerwouden en de beroemde Maya ruïnes van Tikal. De zuidelijke kuststreek en het westen van Guatemala zijn relatief vlak en worden intensief gebruikt voor het verbouwen van suikerriet, fruit- en veeteelt.

Klimaat

Guatemala kent een nat seizoen (mei-november) en een droog seizoen (december-april). Alhoewel Guatemala in de tropische klimaatzone ligt en overwegend warm en zonnig weer kent, kunnen de plaatselijke weersomstandigheden hiervan flink afwijken, met name door de grote hoogteverschillen. In Quetzaltenango (2200 meter hoogte) is nachtvorst niet ongebruikelijk in de maanden oktober-december; terwijl enkele tientallen kilometers naar het zuiden de temperatuur zelden onder de 15 graden Celsius komt.

"Door vaker 'nee' te zeggen wordt 'ja' zeggen veel leuker"

Burgeroorlog

Rond de eeuwwisseling kreeg de heersende elite, waaronder de United Fruit Company, steeds meer grond en macht in handen. In 1951 werd Jacobo Arbenz Guzmán tot president gekozen, die landhervormingen startte, tot woede van het leger en de Verenigde Staten, die hem in 1954 omverwierpen. Daarop volgde een bijna 40-jarige burgeroorlog en onderdrukking, waarin dictator Efraín Ríos Montt de meest beruchte figuur was. In 1996 werd uiteindelijk het vredesakkoord ondertekend.

Uitspraak

"Guatemala heeft internationaal weinig aandacht gekregen, wat vreemd is gezien de enorme drama's die zich hier afspelen," zegt Bert Koenders, onze Minister van Ontwikkelingssamenwerking bij zijn bezoek aan Guatemala (juni 2007).

Cijfers

- 70% van de Guatemalteken leeft in armoede en daarvan is 15% extreem arm
- 40% van de jongeren gaat helemaal niet naar school of doet een paar jaar lagere school
- slechts 15% van de jongeren maakt zijn/haar volledige middelbare school af
- 1 op de 3 vrouwen en 1 op de 4 mannen is analfabeet

Benodigheden bouw huisje

- 15 aluminium golfplaten
- 5 balken
- 1 zak spijkers
- 8 palen
- pvc pijp
- lijm,verf
- afgewerkte motorolie
- hamers
- een zaag waar je op kan zitten
- 4 blikjes cola
- literflessen water
- koeken, broodjes en drop!
- een blik vrijwilligers
- pleisters voor de wonden
- veel fotorolletjes
- wasmiddel voor de smerige kleding
- trap die na de klus geen treden meer heeft
- massageolie want de spierpijn is niet te harden

Zo wordt er met de hulp van vijf vrouwelijke vrijwilligers in één weekend een compleet nieuw huisje neergezet voor een van de armere families. Door de zware regenval was het oude huisje komen te verzakken en stond op instorten.

De Guatemalteekse keuken

Door Claudia Baten

Tortilla's en frijoles

Terwijl de Spaanse invloed in de hele cultuur is doorgedrongen, heeft in Guatemala de traditionele Maya keuken standgehouden. De absolute hoekstenen van het Guatemalteekse menu zijn tortilla's en frijoles. Beide kunnen zowel als desayuno (ontbijt), almuerzo (lunch) of cena (avondeten) gegeten worden.

Tortilla's zijn pannenkoekjes van gemalen maïs, niet te verwarren met de Spaanse aardappelomelet.

De Guatemalteken gebruiken de tortilla's als bestek, om het andere eten mee op te pakken. Maar ze vinden het óók lekker.

Frijoles betekent gewoon 'bonen' maar de naam wordt vooral gebruikt voor de puree die ze er hier van maken. Mijn gastgezin eet elke dag frijoles eet, maar ik krijg ik van Iris altijd iets anders. In de loop der jaren had ze maar weinig studenten meegemaakt die de donkerbruine drap lekker vonden, zei ze, zeker omdat ze het hier soms wel drie keer per dag eten - met even groot enthousi-

asme. Uiteindelijk ben ik echt van frijoles gaan houden. 's Morgens met platanos (bakbanaan) of op een broodje, 's middags warm met rijst en kip.

Cena (avondeten) bestaat hier meestal uit een zoet broodje met koffie. Zelf at ik 's avonds meestal een enchillada, een gefrituurde tortilla met groente of kip.

Tamales en chuchos

Tamales zijn door de eeuwen heen overgeleverde maïsmeelpakketjes. Mijn kennismaking ermee gaf weinig reden tot herhaling; vro-

lijk knabbelend aan het maïsdeeg kwam ik bij de rode saus - so far so good - maar ineens stuitte ik op iets geels: ik haalde er een hele kippenvoet uit. Maar terwijl ik dacht weer eens afgezet te zijn, was dit het hele idee van de tamales en de chuchos. Het zit er vooral in voor de smaak. ■

"Het lukt alleen als je het mogelijk maakt te laten gebeuren"

Bouw van een bakkerij

Het dorpje Chocantariy ligt in de hooglanden op 2500 meter hoogte. Er wonen 300 families. De meeste families werken op het land of weven dekens. Hun inkomen is erg laag en de grote gezinnen kunnen nauwelijks de eindjes aan elkaar knopen. Er zijn geen winkels of markten in de buurt. Op marktdagen kopen de

gezinnen hun voedsel en brood in het stadje Momostenango, maar niet alle mensen kunnen zich de rit daarheen permitteren.

Een groep vrouwen uit het dorp, vele van hen weduwe die allen de zorg voor hun kinderen dragen, verenigt zich om hun leefomstandigheden te verbeteren.

Het idee ontstaat om een bakkerij te beginnen. Daarmee kunnen ze de lokale school van dagelijks vers brood voorzien. Met steun van Alice Lee, van de hulporganisatie Casasito, en met financiële steun van Los Niños, wordt de bakkerij gebouwd. Met de winst uit de bakkerij willen ze ook een kinderdagverblijf gaan runnen boven de

bakkerij, waardoor meer vrouwen de kans krijgen om te werken.

Het is een geweldige onderneming van deze groep vrouwen, in een traditioneel dorp dat door mannen wordt gerund. Gedurende een half jaar hebben eerst vier vrouwen verschillende keren les gekregen in de bakkerij van een supermarkt van Antigua, met name om de machinerie onder de knie te krijgen. Anneloe, een van onze vrijwilligers en voedingsdeskundige, leert hen ook om gezonde en lekkere taarten te bakken. Dezelfde vrouwen dragen het geleerde weer over aan de andere vrouwen in het dorp. Daarvoor doneerden wij een gasfornuis met oven.

In oktober 2006 wordt gestart met de bouw van de bakkerij, die een half jaar later feestelijk wordt geopend. Hoe trots de vrouwen zijn met hun diploma en hun eigen bakkerij! En de broodjes vliegen over de toonbank. Wekelijks worden er minstens 1000 verkocht. En de mannen kunnen het nog maar nauwelijks geloven. ■

Vrouwen van Santiago Zamora

In het dorpje Santiago Zamora, dat in de buurt ligt van Antigua, hebben twaalf Maya vrouwen zich verenigd in een coöperatie. Ze maken traditionele handwerkproducten van kleurig geweven stoffen en verkopen deze aan groepjes toeristen die het dorp bezoeken. Zo hebben deze vrouwen een zelfstandige inkomstenbron, én zij hebben gezamenlijk bepaald dat een deel van hun opbrengsten naar de lagere school gaat in Santiago Zamora, zodat zoveel mogelijk kinderen naar school kunnen gaan.

Los Niños steunt deze vrouwen, onder meer door producten van hen te kopen en te verkopen in Nederland. Ieder schooljaar helpt Los Niños de kinderen met een schoolset (schriften, potloden, gum, puntenslijper, liniaal). De ouders betalen de schooltassen en schoenen. Bij ontvangst van de schoolset tekenen de moeders een papier, of zetten een kruisje, omdat de meeste niet kunnen lezen of schrijven. Deze Maya kinderen dragen in Guatemala geen schooluniform zoals hun landgenoten. De wet bepaalt dat zij in hun eigen mooie traditionele kleding naar school mogen.

Voordat ze naar school gaan, helpen de kinderen de ouders mee.

De meisjes maken meestal waaiers van riet, die gebruikt worden om het vuur waarop gekookt wordt aan te wakkeren en brandend te houden. Als ze klaar zijn met werken, krijgen ze van hun moeder als beloning vaak 1 quetzal (10 eurocent) mee naar school om daar iets kleins van te kopen tijdens de pauze. Tijdens de grote schoolvakantie, van half oktober tot half januari, werken de kinderen mee op de koffieplantage, waar ze een paar quetzales verdienen voor een lange dag werken. Het zijn extra inkomsten die de families maar moeilijk kunnen missen.

Voor het eerst in de geschiedenis van het dorpje Santiago Zamora zijn er in 2006 vier jongeren afgestudeerd voor een beroep. Dat betekent dat ze na de lagere school nog zes jaar doorgestudeerd hebben. Een hele prestatie, want vaak halen de ouders de kinderen al van school vóórdat ze de lagere school afgemaakt hebben. Naar school gaan brengt geen brood op de plank volgens hen. Maar gelukkig is die mentaliteit erg aan het afbrokkelen. Twee van de afgestudeerden zijn meisjes, een is afgestudeerd in toerisme en de andere, Marisela, voor onderwijzeres en zij heeft al een baan gevonden op een school in een dorpje verderop. ■

Chronische ondervoeding

50% van de kinderen jonger dan 5 jaar lijdt aan chronische ondervoeding! Dat is de schokkende conclusie van een onderzoek van Unicef in 2007. Dit is verreweg het hoogste percentage in Latijns-Amerika. De getallen zijn vergelijkbaar met Afrikaanse landen zoals Oeganda. Te weinig voeding, maar met name ook de zeer eenzijdige voeding (gebrek aan voedingsstoffen, vitamines, mineralen) geeft de helft van de kinderen in Guatemala een slechte start in het leven en leidt tot ontwikkelingsachterstanden.

Veel moeders hebben geen idee van wat 'uitgebalanceerde' voeding is. Het basisdiëet bestaat uit bonen en maïstortilla's en daarnaast zijn vooral allerlei zoetigheden en cola geliefd. Een gezonde refacción (kleine maaltijd) op school, met veel groente en fruit, is dus absoluut onmisbaar als aanvulling op de karige en eenzijdige voeding die de kinderen thuis krijgen. Programma's voor de moeders over voeding en gezondheid zijn daarnaast cruciaal om deze negatieve spiraal te kunnen doorbreken.

Guatemalteken sterven aan longontsteking

De belangrijkste doodsoorzaken in Guatemala volgens het Ministerie van Gezondheid: 1. longontsteking, 2. diaree (uitdroging) en 3. dood door vuurwapen. Wordt gevolgd door hartinfarct, ondervoeding, leveraandoeningen, diabetes, herseninfarct, hartfalen en maagkanker. Het is helemaal geen vrolijk rijtje en het zegt meer dan genoeg over de armoede en het gebrek aan medische zorg. Veel mensen sterven aan zaken die met eenvoudige medicijnen te behandelen zijn. Uiteraard is ook de dood door vuurwapens afschuwelijk hoog. Met name in de hoofdstad vallen dagelijks doden bij berovingen en afrekeningen door bendes. De eigen bevolking is hier vooral de dupe van. Het is niet gericht op buitenlanders. Ze realiseren zich kennelijk dat daar echt problemen van komen.

Annie vertelt...

Naam: Annie Keijzers
Leeftijd: 60 jaar
Woonplaats: Nuenen

Annie over haar vriendin Ana-Maria

Ruim 10 jaar geleden tijdens

hun reis door Irian Jaja en andere Indonesische eilanden, kreeg Ana-Maria het bericht dat ze mocht gaan werken voor Foster Parents Plan in Ecuador. Aan haar reactie kon Annie zien dat daar haar toekomst lag; zich inzetten voor

kansarme kinderen. Hier begon haar weg naar het opzetten van Los Niños.

"Geef een kind een kans om iets te leren en je ziet waar het toe in staat is."

Annie denkt dat Ana-Maria het meest trots is op haar ouders. Ze is verder ook trots op andere mensen, niet op zichzelf of op dingen die ze tot stand heeft gebracht. Van haar vader heeft ze ongetwijfeld zijn levenslust meegekregen; van haar moeder de belangstelling in anderen. Familie in Nederland is voor Ana-Maria thuis bij mamske en daar vindt ze rust. Ze is in hart en ziel een Bourgondische Brabantse en daarom vindt ze de "Closjes" (wijnstjes) in Guate ook zo lekker!

Los Niños is een kleinere organisatie waardoor ze de hulp direct, op de plaats waar die nodig is, kan geven. De kracht is vooral de persoonlijke aandacht en het respect voor de lokale bevolking. Annie denkt dan

ook dat Los Niños vooral moet doorgaan op de manier zoals ze dat nu doet. Voor Ana-Maria zijn Alice en Virginie hierin haar steun en toeverlaat in Antigua en Keet is haar onvoorwaardelijke maatje!

In Antigua heeft Annie zich ingezet om hand- en spandiensten te verrichten. Los Niños is voor haar het levenswerk van haar lieve vriendin Ana-Maria. Ze heeft met eigen ogen gezien hoeveel goed werk in Guatemala wordt verricht voor de kinderen en de gemeenschap.

Op 1 oktober reist Annie met Ana-Maria en haar moeder naar Guatemala. Ze blijft 3 maanden en hoopt dat ze zich daar weer nuttig kan maken. Ze verheugt zich er in ieder geval erg op.

"Ik ben erg trots op mijn doortastende en energieke vriendin." ■

"De stilte is een brug op vleugels,

Niet dat een vogel vliegt, verbaasd,

maar dat ze het geruisloos doet"

Muchas Gracias!!!

Waar zouden we zijn zonder de steun van zo veel mensen in de afgelopen vijf jaar, om samen met onze collega's in Guatemala te werken aan een betere toekomst!

De lijst instellingen en personen die onze projecten een warm hart toedragen is bijna eindeloos. We wisten niet dat er zoveel serviceclubs in Nederland waren! Van een groot aantal hebben we steun ontvangen, geld dat we dankzij Cordaid vaak ook nog eens verdubbeld zagen. Ook vele kerkgemeenschappen hebben ons fantastisch gesteund met collectes en speciale activiteiten. Verzekeringsmaatschappijen, ziekenhuizen, scholen, bedrijven, golfclubs, Habitat, de hulp komt uit alle hoeken!

Allerlei activiteiten worden in Nederland op touw gezet. Kerstacties, fancy fairs en veilingen. Lopers van de Vierdaagse, marathons en Ten Miles laten zich sponsoren. Een jubileum, huwelijk of speciale verjaardag is vaak aanleiding geweest om aan onze projecten te denken.

In natura ontvingen we vele gevulde koffers met prachtige kleding en schoolmateriaal, gereedschap voor de timmerwerk-

plaats, speelgoed, dekens, medische- en verzorgingsproducten en zelfs computers en laptops.

Na de ravage die orkaan Stan achterliet, kwam de Los Niños achterban razend snel in actie en hebben we op vele plekken de eerste nood kunnen ledigen.

Speciale dank ook aan onze maanddonateurs, waar we steeds weer op kunnen rekenen.

Onbetaalbaar is het werk van alle vrijwilligers die hier zijn geweest en hoe zij terug in Nederland Los Niños verder uitdragen.

En er gebeurt nog heel veel meer waardoor wij ons werk hier kunnen doen.

We hopen over vijf jaar ook nog op uw steun te mogen rekenen!

Namens alle kinderen, families, het bestuur en de Doe-groep in Nederland, een heel groot **MUCHAS GRACIAS!!!**

Ana-Maria, Alice en Virginie
Team Los Niños Guatemala

“Verander
struikelblokken in
stapstenen”

COLOFON

Bestuursleden:

Remmelt Schuurin,
voorzitter
Eduard van den Heuvel,
secretaris
Jacques Thissen,
penningmeester
Maaïke Dijkmans,
fondsenwerving
Jan Jongerius,
strategisch advies

Team Guatemala:

Ana-Maria Ackermans
Alice Ferguson
Virginie Roussel

Doe-groep:

Judith van Haandel,
activiteiten- en
evenementenorganisatie
Els van Rossen,
vrijwilligerscoördinator
Irene Westpalm van Hoorn,
donateurs Nederland
Florine Menken,
donateurs Nederland
Alex Rikmans,
actief lid
Ruben Maestra,
actief lid
Wendy Latupeirissa,
actief lid
Nicoletta Menken,
koffertransport

5 jaar commissie:

Kamiel de Leur
Ilse Matthijssen
Jannis Maljers
Claudia Baten
Judith van Haandel
Louise van der Stok

Opnamen filmpjes

5 jaar bestaan:
Simone Heemskerck

Sponsors Los Niños krant & uitnodiging:

Postema Communicatie
Inez Postema
Oostvoorne
www.postema-communicatie.nl

Ontwerp & Vormgeving krant & uitnodiging:

Ilse van der Velde
Linda Schenkeveld

Drukwerk:

Schefferdrukkerij te Dordrecht

Dank je wel, Carla!

In 2006 heeft Carla moeten besluiten haar werk voor Los Niños neer te leggen. We zijn haar heel dankbaar voor haar fantastische werk in Guatemala. Carla heeft samen met Ana-Maria Los Niños grootgebracht en een stevige basis gelegd om op verder te bouwen. We missen haar nog vaak hier, samen met de Guatemalteken bij wie ze een speciaal plekje in hun hart heeft ingenomen.

Wilt u nog een extra steentje bijdragen?

In 2008 willen we een nieuw schoolgebouw neerzetten in Alotenango! Daar hebben we nog veel hulp voor nodig.

Voor 10 euro koopt u al een bouwsteen! Met 9.000 bouwstenen is het schoolgebouw met tien klaslokalen compleet.

U kunt ook met uw bedrijf, club of vereniging de bouwstenen (900) van één lokaal leveren.

Stuur een mail naar
losninos@conexion.com.gt
voor meer informatie.

Het rekeningnummer van
Stichting Los Niños is
**16.68.20.709, Rabobank
Tilburg.**

Graag vermelden: *bouwstenen
school Alotenango.*

